

DESANKA MAKSIMOVIĆ
IZBOR IZ POEZIJE

STREPNJA

Ne, nemoj mi prići! Hoću izdaleka
da volim i želim tvoja oka dva.
Jer sreća je lepa samo dok se čeka,
dok od sebe samo nagoveštaj da.

Ne, nemoj mi prići! Ima više draži
ova slatka strepnja, čekanje i stra'.
Sve je mnogo lepše donde dok se traži,
o čemu se samo tek po slutnji zna.

Ne, nemoj mi prići! Našta to i čemu?
Iz daleka samo sve ko zvezda sja;
iz daleka samo divimo se svemu.
Ne, nek mi ne priđu oka tvoja dva!

BLIŽI SE, BLIŽI LETO

Bliži se, bliži, leto;
u duši već ga slutim.
Pomalja zlatnu kosu
u zrelih nživama žutim.

Zrikavci su mi rekli
koje u putu sretoh:
"Bliži se, bliži leto."

Bliži se, bliži leto.
Pomalja usne rujne
u bulkama crvenim.
Mirisu livade bujne
i polja i šumarci
koje u putu sretoh:
"Bliži se, bliži leto."

Bliži se, bliži leto.
Kao sjajna carska kruna,
zlatna mu svjetluca kosa
rumenih svitaca puna.
Svi su mi oni rekli
kad ih u putu sretoh:
"Bliži se, bliži leto."

VOŽNJA

Vozimo se. Pokraj puta
razasuta
sela leže.
Ko potoci posle bure
konji jure,
lete, beže.

Vrh potoka i šipraga
topla, blaga
večer pada.
Vozimo se. Sanja cveće;
miris sleće
sa livada.

Gle, seoske kuće bele
kao strele
tek prolete.
Pored puta stabla vita,
šiblje, žita,
lete, lete.

Gle, počinju i svetlaci,
lete znaci,
da se pale,
i iz magle trepte sive
kao žive
zvezde male.

Po beskrajno nežnom, mekom
i dalekom
nebu plavu
nasmejani mesec bludi,
što na ljudi
liči glavu.

Vozimo se. Pokraj puta
razasuta,
sela leže.
Ko potoci posle bure
konji jure,
lete, beže.

OPOMENA

Čuj, reću ću ti svoju tajnu:
ne ostavljaj me nikad samu
kad neko svira.
Mogu mi se učiniti
duboke i meke
oči neke
sasvim obične.

Može mi se učiniti
da tonem u zvuke,
pa ću ruke
svakom pružiti.

Može mi se učiniti
lepo i lako
voleti kratko
za jedan dan.

Ili mogu kom reći u tome
času čudesno sjajnu
predragu mi tajnu
koliko te volim.

O, ne ostavljaj me nikad samu
kad neko svira.

Učiniće mi se negde u šumi
ponovo sve moje suze teku
kroz samonikle neke česme.

Učiniće mi se crn leptir jedan
po teškoj vodi krilom šara
što nekad neko reći mi ne sme.

Učiniće mi se negde kroz tamu
neko peva i gorkim cvetom
u neprebolnu ranu srca dira.
O, ne ostavljaj me nikad samu,
nikad samu,
kad neko svira.

NA BURI

Svu večer na pustom bregu
neko stoji.

Pusti me, majko, da vidim
da li je čovek ili bor.

Pusti me da vidim ko to
svu večer gleda
u naš beli, skromni dvor.

Pusti me, majko, neće me
umoriti hod,
breg je blizu našeg doma.
O, ja osećam da mi je rod
taj čovek ili bor
što svu večer blizu groma
stoji i gleda u naš dvor.

Vidiš li oblak crn,
ogroman, zlokoban brod
nad njim plovi
i smrt nosi?
O, majko, idi,
ti ga bar zovi
neka se skloni u naš dom
taj čovek ili bor
što svu večer stoji i gleda
u naš beli skromni dvor.

Na pustom bregu on je sam
kao dete kad ruke skrsti
nad bolom nekim prvi put.
Pusti me da tanki moji prsti
meta budu burama zlim.
Pusti me, pusti, dobra majko,

tako je potmuo
i zao oblak
što vitla nad njim.

PROLETNJE PESME

I

Proleće, danas zvaću te čistotom:
još sunce vrelo poljubilo nije
oka ti dva;
a stidljivo ti lice još se krije,
i nekom svežom, nevinom lepotom
danas ti sja.

Proleće, danas radost ću te zvati:
jer za osmehe čelo tvoje vedro
jedino zna.

Na tvoje čisto, nasmejano nedro
danas prljavom nogom ne bih stati
želela ja.

Već kad bih kako danas leptir bila,
pa da visoko u zrak se uznesem,
nadvisim sve:
da tebi nigde mrlju ne nanesem,
da samo senkom svojih tankih krila
dodirnem tle.

II

Osećam večeras, dok posmatram laste
i pupoljke rane,
kako srce moje polagano raste
k'o vidik u lepe, nasmejane dane;

kako s mladim biljem postaje sve veće
i lako k'o krilo,
i kako mu celo jedno nebo sreće
i pakao bola ne bi dosta bilo;

kako čezne za svim što bi život mog'o
lepog da mu dade,
i da mu ničega ne bi bilo mnogo:
tako su mu velike čežnje mu i nade.

Osećam, da dosad sve je bilo šala
moga srca vrela;
da još nikom nisam ljubav svoju dala
koliko bih mogla i koliko htela;

Da ima u meni cela nežna plima
reči nerečeni',
da bih srce mogla poklanjati svima
i da opet mnogo ostane ga meni.

ČEŽNJA U TUĐINI

Da mi je da ne umrem u tuđini
Lepe su sve bukove u zemlji česte,
livada svaka lepa je mlada,
i sve reke nepoznate,
svi vrhovi što se suncem zlate,
sve i gde nije i gde jeste
pogled i noga mi stupila kada.

Ali kut zemlje na kom smo žito želi
i sa koga smo cedili vina,
zemlja koju smo pili i jeli,
čija na ognju palili drveta,
gde smo sahranili oca i sina,
kao da je sva grob pradedovska,
krvavo nam je bliska i sveta.

U tu bih zemlju hteo da legnem,
u taj kraj gde biljka svaka,
gde bubica svaka bolno me dira
kao žbun što na bratovom grobu cveta,
kao mrav što njime mili.
Zemlja sa koje smo jeli i pili,
koja nam je kao srce rođeno jasna
i tajanstvenija od svemira,
hteo bih da mi grobom bude.

KRVAVA BAJKA

Bilo je to u nekoj zemlji seljaka
na brdovitom Balkanu,
umrla je mučeničkom smrću
četa đaka
u jednom danu.

Iste su godine
svi bili rođeni
isti su im tekli školski dani,
na iste svečanosti
zajedno su vođeni,
od istih bolesti svi pelcovani,
i svi umrli u istom danu.

Bilo je to u nekoj zemlji seljaka
na brdovitom Balkanu,
umrla je mučeničkom smrću
četa đaka
u jednom danu.

A pedeset i pet minuta
pre smrtnog trenu
sedela je u đачkoj klupi
četa malena
i iste zadatke teške
rešavala: koliko može
putnik ako ide peške...

i tako redom.
Misli su im bile pune
istih brojki
i po sveskama u školskoj torbi
besmisleno ležalo je bezbroj
petica i dvojki.

Pregršt istih snova
i istih tajni
rodoljubivih i ljubavnih
stiskalo se u dnu džepova.
I činilo se svakom
da će dugo,
da će vrlo dugo
trčati ispod svoda plava
dok sve zadatke na svetu
ne posvršava.

Bilo je to u nekoj zemlji seljaka
na brdovitom Balkanu,
umrla je mučeničkom smrću
četa đaka
u istom danu.

Dečaka redovi celi
uzeli su se za ruke
i sa školskog zadnjeg časa
na streljanje pošli mirno,
kao da smrt nije ništa.

Drugova redovi celi
istog časa se uzneli
do večnog boravišta.

POKOŠENA LIVADA

Livada kraj reke sanja.
Zrikavci tužno zriču.
Pomrlih trava duše
još lebde vrh otkosa
što se lagano suše.
O, vi ne znate tužnu
o smrti trava priču.
Zrikavci tužno zriču.

Jutros dođose neki
divovi kao hrašće
u domovinu trava;
i mrtvo pade bezbroj
ljupkih, šarenih, glava;
i bezbroj nežnih tela
zdenuše u plašće,
divovi kao hrašće.

Svega devojka jedna
zlatnog, okruglog oka
i trepavica beli'
leprša na livadi

i ranjenicima deli
mirisne osmehe čedne,
umesto crvenog soka, -
devojka zlatnog oka.

Sutra opet u zoru
doći će divovi oni,
i strašne surove vile
zdenuće u sena mnoge
mirisne glave mile.
Ležaće u jednom grobu
toliki milioni.
Doći će divovi oni.

Tužno zrikavci zriču,
čuje se do oblaka;
večera celog žale
zelen-konjici svoje
lepe viteze pale.
Plaču nad grobovima
mrtvih, dragih junaka,
čuje se do oblaka.

PESNIK

Pesnik nema roda, veka ni porekla.
Kao zrak on je: bio, jest i biće.
On je bogova dobro i otkriće.

On je oduvek kao breg i reka.
Pesnik nema roda, porekla ni veka.
Mlad je i kad mu stotinu je leta,
A star i kada mu tek je dvadeseta.
Pesnik je kao zrak, breg i reka.
On je miljenik bogova samoće,
Razume ga ljubavi bog gospod
Kad srce kruni za sobom ko proso,
Puste ga da sneva dokle hoće.
Ludoga mu ne ometaju sna,
I ne brane da beži zemlji s tla.

SUDBA

U proleće, u proleće kad vrbe zelene
I potok teče plavim nebom umiven,
U cvetovima kad mirišu magle;
U proleće, u proleće ruže uvele
Zavoleh miris skriven.

U maju, nad srcem kad su mi se nagle,
Suđenice vile nisu umele
Od ludosti da mi ga spasu.
U proleće, u proleće ja zavoleh
Senke u nečijem glasu.

U proleće, u proleće, tako je suđeno,
Srcu mom uvek će ljudi da se čude

I žeđi mu niko neće shvatiti.
O, žao mi je mladića koji me voleo bude
U proleće, jer će patiti.

SELJAKOVA SMRT

Miriše sva kuća na jabuke brane,
U podrumu počinje da previre šira,
Sladi miris šljiva na sve sela strane.
Prvi žut list pada u zelenilo vira.
Sveštenik molitvu čita,
Ali mnogo se jasnije čuje
Kako u košnicama pčele zuje,
Kako u lebarnici tapšu sita.
Mnogo se jasnije čuje
Kako tužno muču dva vola,
Kako neko opravlja i kuje
Stara za sprovod kola.

Iz hrasta pod kojim je spavao
Sadeljan mu je kovčeg prosti,
I oni što su mu na svadbi igrali
I sad su opet njegovi gosti.

Sunce već počinje da pada
Trebalo u zemlju leći pre mraka,
I pokojnik se na put krete,
Osta mu za leđima žitnice zgrada,

Osta putanja do tora
Nikla iz njegovih koraka.
Prođe kraj rala i motika,
I ne digoše mu se ruke da ih se maše,
Prođe bez osmeha kraj otave i paše,
Zabrana, njiva i strane šljivika.

Prođe bez pozdrava preko zlata
Što lagano je sipilo s granja,
Preko krupnih lisnih dukata,
Preko zemlje meke što za stope prijanja.

Kao kad se vraćaju iz vodenice
Idu volovi nogu pred nogu.
Priča sprovod uz tihu setu
O ceni šljiva i pšenica,
I bogu,
Velikom nebeskom kmetu.

SRBIJA JE VELIKA TAJNA

Srbija je velika tajna:
Ne zna dan šta noć kuva,
Niti noć šta zora rađa,
Ne zna grm šta susedni grm sanja
Niti ptica šta se događa
Između granja.

Ne zna gušter šta puži ispod kamenja,
Niti kukuruz struk sluti
Šta se u susednoj njivi sprema.
Svakog časa sve se menja,
Nijednog kuta ni lista nema
Da nije tajna.

Ko zna šta krije u sebi
I ta nevina rosa sjajna;
Ti seljački poslovni krici
Što se s brda na brdo čuju
Zaveru možda kuju.

Ko će u toj zemlji kada
Znati šta i devojka mlada
U nedrima netaknutim nosi;
Kakvu tešku tajnu
U rukama svojim drži dete;
I starica pogrbljena svaka
Do kakve se uputila mete.

U toj zemlji i vetri
I mirisi, potoci i reke,
I crkvena zvona
Potajno prenose vesti,
Na prvom zavijutku
Gde šuma počinje ona
Ko zna šta možeš sresti.

U toj zemlji ni zečjoj stopi
Neprijatelj verovati ne sme,
Ni tragu volovskih kopita.
Dogovori su možda tajni
I žetelačke pesme
I udari šumskih sekira
I uspavanka uz kolevku skrta.

NEMAM VIŠE VREMENA

Nemam više vremena za duge rečenice,
Nemam kad da pregovaram,
Otkucavam poruke kao telegrame.
Nemam vremena da raspirujem plamen,
Sad zaprećem šake zgorela žara.
Nemam više vremena za hodočašća,
Naglo se smanjuje putanja do ušća,
Nemam kad da se osvrćem i vraćam.
Nemam više vremena za sitnice
Sad treba misliti na večno i neobuhvatno.
Nemam kad da razmišljam na raskrsnici,
Mogu stići jedino kudgod u blizinu.
Nemam vremena da išta izučavam,
Nemam vremena sad za analize,
Za mene je voda sada samo voda
Kao kad sam je pila sa kladenca;
Nemam kad da razlažem na sastojke nebo,
Vidim ga onakvo kakvo ga vide deca.

Nemam više vremena za bogove tuđe,
Ni svoga nisam dobro upoznala.
Nemam kad da usvajam zapovesti nove,
Mnogo mi je i starih deset zapovesti.
Nemam više kad da se pridružujem
Ni onima koji istinu dokazuju.
Nemam kad da se borim protiv hajkača.
Nemam kad da sanjam, da lagano koračam.

ZMIJA

Ispod suhog otkosa
izmilela zmija.
Oko nje pusta livada,
jedan cvet;
nad njom dva-tri oblaka,
ptica let.
Sunce sija.
Dalekom putanjom pesma,
ko zna čija.
Usamljen šum se zapleo
u travu.
Ona sluša; u zrak budno
digla glavu.
Sunce sija.
Tu su joj ubili majku
oštricom kose;
i nju će kad jednom izmili

iz ševara.
Istrunuće odeća njena
puna šara,
preliva rose.
I u večnosti posle nikad više
sunčati se neće ista zmija
nit' istih ptica minuće let;
nikada više isti cvet
neće naići.
Sunce sija.

SREĆA

Ne merim više vreme na sate,
ni po sunčevom vrelom hodu;
dan mi je kad njegove se oči vrate,
a noć kad ponovo od mene odu.
Ne merim sreću smehom, ni time
da li je čežnja moja od njegove jača;
sreća je meni kad bolno ćutim s njime,
i kad nam srca biju ritmom plača.
Nije mi žao što će života vode
odneti i kaplju moga življenja;
sad neka mladost i sve neka ode;
on je stao kraj mene pun divljenja.

PREDOSEĆANJE

Poznala sam te kad sneg se topi,
topi, i duva vetar mlak.

Blizina proleća dušu mi opi,
opi, pa žudno udisah zrak.

S nežnošću gledah stopa ti trag,
trag po snegu belom;
i znadoh da ćeš biti mi drag,
drag u životu celom.

Poznala sam te u zvonak dan,
dan pijan, svež i mek.

Činjaše mi se već davno znan,
znan kad te poznadoh tek.

S nežnošću gledah stopa ti trag,
trag po snegu belom;
i znadoh da ćeš biti mi drag,
drag u životu celom.

Poznala sam te kad kopni led,
led, dok se budi proletnji dah;
kad dan je čas rumen, čas setan, bled,
kad sretno se i tužno u isti mah.

S nežnošću gledah stopa ti trag,
trag po snegu belom;
i znadoh da ćeš biti mi drag,
drag u životu celom.

PO RASTANKU

I

Reci mi sad, kada već prošlo sve je:
časi bolni i dani dragi, lepi;
kad novi bol se starom bolu smeje;
od reči tvojih kad duša ne strepi -
 reci, da l' te je moja
 tuga bolela
 nekad, kad sam te mnogo,
 mного volela?

Reci mi sad, kad me ne voliš više;
kad ti se prošloj ruga nova sreća;
i kad se dana koji nekad biše
duše ti samo kad me vidiš seća -
 reci, da l' te je moja
 radost bolela
 jednom, kad nisam više
 tebe volela?

II

Nekad sam bila dobra i mlada
i poverljiva i puna nada,
nekada pre;
ti si mi tada reći mog'o
beskrajno mnogo, o kako mnogo
sa reč i dve.

Spokojni bili su dani moji,
a ti si srcu mi prvi koji
beše drag,
pa iza svega što si mi rek'o,
katkad surovo, katkada meko,
ostao je trag.

Sad srce moje bije tiše:
već manje volim, a znam više
nego pre;
već sad mi ne bi reći mog'o
onako dosta, onako mnogo
sa reč i dve.

I kad bi danas prišao meni
i hteo reći davno rečeni'
buditi draž,
u srcu mome šaptao bi neko:
da sve što si mi ikada rek'o,
bila je laž.

III

O, kad bi znao ti kako je meni
što neću više smeti
ni u proleće, kad trava zeleni,
ni kada cveta leti,
doći ti sutonom, dok tuga raste.

O, kad bi znao ti kako je duši
kad zadnje drveće mre

i zadnje lišće žalosno pevuši,
što neće moći kao pre
reći ti svoje jesenje plašnje.

O, kad bi znao ti šta srce skriva
kad oko zalud traži.
O, kad bi znao ti kako jednolik biva,
bez boje i bez draži,
svaki dan kada te videla nisam.

IV

Zavolela sam ga. Večerom svakim odlazila sam u livade i u svaku cvetnu krunu spuštala nežnim šapatom njegovo ime, i potom ga ujutru, namirisano i rosno, redom poljupcima vadila.

Volela sam ga. Večerom svakim ostavljala sam u njegovoj duši jata nežnih, tek rođenih šapata; i zatim ih svako jutro, pune njegove duše, sa njegovih usana primala.

On je otišao. Večerom svakim lutam po poljima i zovem ga, vešam svoje reči, otežale od suza, na krila vetrova i zovem ga; mešam svoje postarele šapate u šušanj lišća i zovem ga. Ali uzalud: ujutru čujem samo umoran odjek svojih reči. On je daleko otišao.

V

Zavole bela mirisna ruža crni bodljikavi trn. Ti ne veruješ meni, je li, dragi, da je ruža zavolela trn?

I kada mu ona u jednu bisernu zoru reče kako ga voli, on se grohotom i prezrivo nasmeja. Ti ne veruješ meni, je li, dragi, da se trn prezrivo nasmejao?

A kada jednoga dana neko htede uzbrati belu mirisnu ružu, trn mu izbode ruke. Ti ne veruješ meni, je li, dragi, da mu je trn izbo ruke?

NEJASNA PESMA

Hvala ti za ovaj čas bola prepun.

Pored mene usamljen cvet bele krune

i ulazi tiho u nebo mesec nepun.

O, ne treba sklopiti oči suza pune

kad mesec izlazi.

Sići treba na livade i put,

gde tišina leži bistra preko bilja

i spava mesečine široki skut,

pa zalutati u noći, bez cilja,

kao u snovima.

Jer važno je samo ono što je večno:

meseca i srca uzrok polazni:

i, ma koliko bilo protivrečno,
voleti treba što su prolazni
lepote časovi,
što za radošću bol dolazi,
što sa zaboravom se ne može boriti.
Voleti treba što sve prolazi.
O, nikada ništa nemoj zboriti
kad mesec izlazi.

RODNA GODINA

Duva septembarski mesec u frulu tanku,
obrazi mu došli rumeni i puni,
zriče zrikavac čokotu u kruni,
za gudalo mu zadenuli banku.
Svirala meka u ustima vetru,
potoku iz zukve harmonikaš viri.
Svira Srbija, na svakom kvadratnom metru
ima svirača po tri, po četiri.
Sviraj, meseče, u osmeh razvuci usne:
umesto šljunka kukuruz pod nogom prska,
u rakiju se i magla poljem gusne,
puna je mleka i oko potoka trska.
Igrajte, zlatne kupe sena i slame,
razvejte po noći svud svetle pabirke:
hvataj se, brdo, jedno drugom za rame,
igrajte uz zvuke septembarske svirke.

Obesna frula svirača meseca
u igru i gore kolubarske tera,
nikad ne videh veselijeg keca
od razigranog na mesečini Cera.
Sviraj, meseče, pozovi da dođu
u igru setne strnjike i voćnjaci.
Kičere - šumo, šubaru zbaci,
zameni umornog Kosmaj-kolovođu.
Igraj livado, visoka pojato,
talasajte se rodne zemlje nedra,
hvatajte se reke u kolo, u jato,
da još vedrija postane noć vedra.

APRILSKA VOŽNJA KROZ VOJVODINU

Po Vojvodini se roje zelene pčele,
ljubičasta zasipaju oranja,
dave se u vodama Tamiša i Begeja
i hvataju se o mostove i skele,
grozde se poljem o šumarke i međe,
uzleću s plota i točku sa paoca
i kolovozu sa srebrnih leja.
Nikad odjednom ne videh toliko pčela,
na njive što su još sinoć bile smeđe
pala su krilca crvena i bela,
a iz slomljenoga u ogradi koca
zeleni i modri rojevi se vijuju.
Proturim li glavu na prolećni vetar,

lice na njemu glogom mi procveta.
Po Vojvodini se roje mlade pčele,
kao deteline list su im krioca,
uvlače mi se u nedra, u pazuha,
i zuje oko snova i oko sluha.
Nigde nema više grančice gole;
pružim li ruku kroz prozor, istog trena
roj prolećni sa zukom na nju seda
i sva olista kao prut topole;
nagnem li se iz zahuktala voza,
kosa mi namah postane zelena,
o trepavice se nahvata zelena rosa.
Po Vojvodini se rasule svetle pčele,
krioca su im sitna kao u prosa;
dignem li oči nebu, tamo leži
neskupljen beo otkos do otkosa.

MOJI ZEMLJACI

U Brankovini sad se drva seku
i u grad voze da prodadu.
Siromasi obaraju šumu mladu:
bukve čija kora se još kupa u mleku,
ceriće što tek počinju da rastu.
Ceo bogovetni dan pognuti seku,
dogod sunce ne pređe svoj put nebom.
Tek kad sveštenik na večernje siđe niz reku,
sednu na panjeve i maše se torbe s hlebom.

Sutradan na vočiću jedinom silaze gradu,
na leđima komad proje za ručak nose.
Ostaju im gole kraj kuće bregova kose.
Promiču polako po tuđeg drveća hladu.
Hlad svoje šume u gradu će prodati,
gledaće očajno u njih bregovi goli.
Doneće kući samo opanke i sveće
i nekoliko grumenova kamene soli.

OBEĆALA SI DA ĆEŠ BITI VEČNA

Obećala si jednom u detinjstvu
da ćeš biti večna,
otkle god se vraćali da ćemo te zateći,
kao senku ispod kućne strehe,
kao kućni prag.
Nije bilo nijedne naše plovidbe
da je nisi, kao ribarske žene,
presedela na pučini gledajući;
nije bilo bure ni brodoloma
da nismo posle njih
pored neba ugledali i tvoje lice.
Gde god bismo se probudili,
bila si u prozoru ti i sunce;
bila si nam uvek na dohvatu ruke
kao voda,
uvek kao vazduh
prisutna i neophodna.

Obećala si nam da ćeš biti večna
kao sve što nas na svetu dočekuje
i ostaje posle nas.
I kada si umirala,
činilo se da se osećaš krivom
što nas napuštaš.

GRAČANICE

Gračanice, kad bar ne bi bila od kamena,
kad bi se mogla na nebesa vazneti,
ko Bogorodice Mileševe i Sopoćana,
da druga ruka kraj tebe travu na plevi,
da ti vrane ne hodaju po paperti.
Ili tvoja zvona da bar ne tuku
ko srca predaka, Gračanice,
da bar svetitelji s tvog ikonostasa
nemaju naših neimara ruku,
ni anđeli Simonidino lice.
Da bar nisi toliko duboko
ukopana u tu zemlju i nas same
da se nismo privikli u tebe kleti,
Gračanice, kad bar ne bi bila od kamena,
kad bi se mogla u visine uzneti.
Gračanice, da si nam bar jabuka,
da te možemo staviti u nedra

i zagrejati studenu od starosti,
da nam bar poljima oko tebe nisu
predaka divnih rasejane kosti.

Da te bar možemo podići na Taru,
u kaleničku portu te preneti,
zaboraviti likove po tvom oltaru.
Gračanice, kad bar ne bi bila od kamena,
kad bi se mogla na nebesa vazneti.

MIRNO MOJE SRCE SPAVA

Snegovi, snegovi po svemu
Mirno moje srce spava
Sad mrtva ruka zaborava
blago je pala po njemu
Bilo je tužnog svega
ispod svoda neba plava
Mirno moje srce spava
Ne budite sada njega
I radost i bol je prošao
I laž i ljubav prava
Mirno moje srce spava
San je tihim korakom došao

Ni za čim nemam žeđi ni gladi
U grudima mi sad san otkucava

Mirno moje srce spava

U ROPSTVU

Nekad smo svi znali jasno,
od najnepismenijeg seljaka
pa do gospode i dece njine,
šta je rodoljubivo i časno,
i šta treba da čine
potomci negdašnjih junaka.
Ne mogu da poznam narod
čije su pevali vrline
pesnici od Branka do sada.
Srpsko stado malo
sve do poslednjeg runa
razbilo se i ošugalo.
Postali smo zemlja
robova i potkazivača
i stokatnih zelenaša.
Pune su nam ulice sada
poštovanih zlikovaca,
a zatvori nevinih robijaša.
Na leđima kao da grbu
nosim od bola i stida,
i ulicama kad idem,
kao da mi blato baca
pogled okolnih stranaca
u lice, i svakog dana

veo mi se po veo skida
sa rugoba naših rana.

BALKANAC

Ne stidim se što sam -
kako vi velite -
varvarin sa Balkana
tla prljavštine i bure.

Čućete sad
i kod nas ima neke
vama nepoznate kulture.

Vi prvo ispitujete i sumnjate
daleki ste i od rođenih sinova,
za trpezu svoju ne posadite
svakog tuđina.

Vi možete da pijete
a da svakom ne pružite
čaše vina.

A kod nas su još običaji grubi
mi puštamo svakog pod svoje šleme,
kod nas se još i s namernikom ljubi,
kod nas se podvizi zbog gostoljublja čine,
kod nas svaki čovek ima
čitavo pleme
prijatelja i rodbine.

Vi, doista, imate
nekoliko miliona Hristovih kipova

na svakog čoveka po jednoga
imaju ga drumovi i polja, apsane i škole,
a kod nas, kad ljudi veruju u Boga
u sebi ga nose
i tiho mu se
skoro u snu, mole.

Vi, istina, za svaki kut života
imate sprava i mašina,
sve ste sračunali i sve znate
izumi vaši su za divljenje,
a mi još imamo starinske alate,
ali sve je kod nas još zdravo
i prirodno ko glina
i umiranje, i rađanje, i življenje.

Vi imate čitave zbirke
pravila i nauka o slobodi
o svemu se kod vas piše i pripoveda
ali mi po nepisanim zakonima
slobodno živimo
i nekog prirodnog držimo se reda
slično ognju, vetru i vodi.

Kod vas je zbilja sve tačno propisano
kako se jede, govori i oblači,
a mi kad govorimo, vičemo
i mašemo rukama
i čorbu glasno srčemo
i u rukavicama smo
obuću nosimo od svinjske kože,
puno je kod nas seljačkih navika i stvari

i kraljevski preci naši
doista su bili govedari.
Narod nas, zbilja, u gnevu može da kolje
ruši i pali,
ali mi nismo oni što smisljeno tlače
mi ne smatramo da je svet celi naše polje
mi ne bismo podneli
ni urođenik prašumski da zbog nas plače.
Duša je naša prostrana
iako smo brojem mali.

NEKO SE SEĆA DETINJSTVA

Kaska šivaća mašina
preko debeloga platna
za košulje vojnika.
Poznajem dobro taj kas
zadihan kao kašalj
plućnih bolesnika.
Sećam se detinjstva našeg
kad je mati sva umorna i žuta
vazdan šila:
po osam haljina,
osam kaputa,
osam kratkih košuljica,
sve dok bi svetlost s brda
kroz prozor lila.

Nad mašinom večno nagnuta
bila su joj pleća i glava:
krpila je po šesnaest nogavica,
po šesnaest rukava;
povazdan željni smo bili
njenog osmeha i lica.
Zemlja bi se opasati mogla
nizom dugih poruba
što ih je ispod igle izvukla
njena ruka,
okorela od rada gruba.
Ućutkala se mašina,
digla se umorna švalja
da svetlost upali;
brdo vojničkih košulja
oko skuta joj se valja.
Pa opet kaska igla
potrči, potrči pa stane.
Sećam se detinjstva našeg,
tog vremena i svetlog i tužnog,
iz kog od igle majčine
još nosim oštre rane.

MESEČINA

Luta nam mesec oko sobe,
kraj strehe plovi naše,
srebrom nam napunio čaše

i staklene boce obe.
Mesečinom sam se opila
često, zbog sreće, zbog jada
Pijmo, prijatelju, i sada,
prozorska otvori krila.
Videćeš, manje je slatka
časa tvog starog vina
nego kupa ova s visina.
Pijmo je. Noć je kratka.
Pijmo, prijatelju i sad skupa
ovo ponoćno piće,
sve moje znaćeš biće
kad zadnja se isprazni kupa.
Biće ti sasvim prozirna
moja duša i oko;
gledaćeš u srce duboko,
do samog dna mu nemirna.
Reči će poteći same
obraz stati da se žari;
a mesec, krčmar stari,
iz šumske smejaće se tame.

SELICE

Kroz noć i vlagu
divlje se guske sele jugu
i bolno kriču.

Osećam želju da mutnu neku
napišem priču:
kako odnose one sobom
na krila svoja bela dva
iz duše moje drago nešto,
a ne znam kuda,
i ne znam šta.

TRAŽIM POMILOVANJE ZA... SEBRA

Tražim pomilovanje
za sebra
što niče i umire kao trava
u zaborav iz zaborava,
za trideste kućica njegovog krompira,
za usukano kukuruza stabaoce,
za dim nad krovom,
za ono gde je, sledeći oce,
pogrešio delom i slovom.

Za sebra uvek verna životu,
za sebra koji sunce voli.
Ako život izda i seva,
i gušteri, sunca uživači,
i pesnikinja mirisa, zova,
za sebra,
sebar izdati neće,
za sebra koji u povodu

vodi po desetinu
sebara sinova.

POMILUJ BOŽE

Pomiluj Bože, one koji su žedni proleća,
iščezli kao osmeh tih
među zvezdane svetove.
Pomisli, Bože, na njih
u čas kad prosipaš cvetove
povrh kutova svih.

Zakloni, Bože blagi, svojim glasom
naš smeh, i naš glas,
ako radosni budemo u dan
kad, žedni života i mladosti,
oni odoše od nas;
zaseni svetlošću večnom njihov vid,
o, Bože blagi, jer mene je stid
časa zemaljske radosti.

Zakloni, Bože, srcem svojim
naše srce u čas kad se proleće rađa,
kada cvetanja, kada sunca moć
budu u nama tugu ubili;
kad prođe najpre čas, pa dan, pa noć,
a mi se ne setimo njih
ni časa kad smo ih izgubili.

Zakloni, Bože, zemaljske stolove i čaše
od njih, koji više ne sedaju
za prolećne gozbe naše;
od njih, čije duše sad kruže
iznad vrline i zlosti;
na čijem srcu mladom cvate ruže
u čas kad su u šumi lasta
i ljubav u srcu našem
prvi gosti.

SRNINA MOLITVA

Istoku okrenuta,
srna pod borom kleči,
moli se molitvom zverinja,
bez reči.

Od jutarnjeg sjaja
oči su joj crvene,
ne vidi oko sebe ništa,
ni okolno drveće,
ni jezero, ni mene.

Hiljadu je vekova dizao
njen visoki hram,
vajao stubove u njemu,
Gospod sam.

Mahovinom je zastro
kamen goli,
da bi srna imala
gde da se moli.

Istoku okrenuta,
moli se dignute glave
da borovi pravo rastu,
da zime ne budu ljute,

da drvo novo nikne
na mestu gde staro se osuši,
da u jezeru voda
nikada ne presuši,

da jasne budu zore,
da šumu mimoilazi grom.
Istoku okrenuta
moli se za svoj dom.

I svud iz borove kore,
kroz šume hram,
mirišu tamnjan i smola.
I dok se moli, sveću
drži joj Gospod sam.

OSVAJAJČI

U običnom životu Nemci su, velite,
učtiva, ugladena bića,
nisu lopovi ni ubice,
puše lulu, piju pivo,
doručkiju masla i meda.
Možda je to i tako,
ali što se to tiče nas,
kad je njihovo zajedničko
stoglavo lice
puno krvi i užasa,
kad na sve tuđe gleda
ili nadmeno ili krivo.

I, velite, rodoljubi su oni,
za domovinu bez razmišljanja ginu.
Neka je i tako,
ali naše rodoljube oni su pljuvali,
naše najsvetije borce
razbojnicima zvali,
ponizili nam zemlju do skota;
kad oni ubijaju, junaštvo to je,
kad mi svoj život branimo,
divljaštvo i sramota.

I, velite, njihova deca su čista;
podsečenih noktića, umivenog lica
lepršaju kao cveće.

Verovatno je i tako,
ali što se to tiče nas,
zbog njih naša deca prljava,
i bez majki hode,
zbog njih kod nas teče
mesto pesme jauk i poklič buna,
i krv mesto peraće vode.

I Nemica je, kažete, ljupka,
ima ženstvena nedra, okrugla,
i obraze rumene,
i besprekorna je mati.
Ali što se to tiče nas,
i ona je na naš narod
bacala rugla
i mirno sedela na kućnom pragu
dok sin njen negde progoni i strelja,
dok sav svet zbog zemlje njene pati.
I ona je našoj deci iz usta
zalogaj otela.

Oni, velite, vole svoje ognjište,
svaki oko kuće gradinu ima,
i duž puteva zasađeno voće.
Ali u zemlji našoj
oni su ostavili zgarište,
useve pretvorili u barjake dima,
i kroz tišinu naših pitomih sela,
derali se užasni, užasno.

I kad mislim na njinu viku,
na njine lule, pivo, decu, žene,
na dobroćudno lice im domaće,
voćke kraj puta zasađene,
ruke čiste kao od zlata,
dođe mi da vičem iz sveg grla:
živeli narod prljavih nokata,
a srca čista;
živeli narodi što kod svoje kuće
psuju iz glasa,
a boje se na senku pravde da stanu;
živeli narodi čije žene nose
oružje iza pasa;
čija deca čupava hode;
živeli narodi čije opšte lice
blagom svetlošću blista!

POKAJANJE

Tek sada, u ropstvu, vidim
koliko sam tvoja bila.
Koliko sam deo tvoje lepote
i tvoje rugobe,
iver što uz tvoje stablo pada,
vidim tek sada
kad mnogi te napuštaju i sramote.

Tek sad kada te i nakazni grde
i pljuju usred tvog lika,
kad svakog časa se u tebi gine,
kad se od tereta ugibaju
i seljačka leđa tvoje planine,
kad nema trenutka ni spomenika
na koje nije uvreda pala,
tek sad vidim koliko si lepa
i koliko si moja bila.

Sad mi se čine propušteni
i leže mi kao ljaga
preko imena i lica
dani kad sam te smetala s uma,
utonola u male bolove lične,
kao da sam ti tuđinka čija.
Tek sada vidim da sam i ja
tuđina pustila preko tvog praga
i bila jedan od tvojih ubica.

PISMO OCU

Sad je na zemlji, oče, drugi svet.
Za sebe svi se grozničavo brinu,
cene svoja imanja i sićušna bića.
Samo je nekoliko siromaha i mladića
koji bi mogli za dobro drugih da ginu.

Za blagom sad najviše žude ljudi;
prema čoveku sve se hladniji biva;
grabi svak da se na zemlji nauživa,
jer ne veruje da će na nebu da se sudi.

Ni tvoja molitva kod Boga ne pomaže:
iz dana u dan biva ovde sve grublje;
dručkije je sad, oče, i naše rodoljublje,
Srbija i Vojvodina se čak glože.

Sad misle da treba bogato da se plate:
trud za rodnu grudu i ljubav i ideali;
pričaju glasno šta su za zemlju dali.
A ja s bolom mislim na tvoj život i na te,

i čini mi se sada: nisi morao umreti,
sve je možda bilo prazno i uzaludno:
plamičak tvoje vere samo ja čuvam budno
i kroz sve mržnje ovde čistog ću ga pronaći.

SLOVO O LJUBAVI

Ako se volite ljubavlju koja buja u samoći,
od razdaljine,
koja je više od sna nego od svesti,
i po rastanku drhtaćete od miline,
mognete li se još ikada sresti.

Vi koji se volite ljubavlju isposnika,
sa strahom od sagrešenja,
koji kao ptica o kavez lomite krila,
sećaćete se uvek jedno drugom lika.
I po rastanku zamreti vam neće gušena htenja.

Ako zbog nje patiš od nesаницe
i u ponoć hodaš budan po bašti,
ako te lomi neutoljena želja luda,
sećanja na nju nikada se nećeš spasiti.

Onih s kojima se igramo oko vatre,
a bojimo se da je dodirnemo,
s kojima idemo kraj ponora nezagrljeni i nemi,
sećaćemo se dugo ma i zavoleli zatim druge.

Ako je želiš bezgranično,
a sediš kraj nje bez glasa slušajući bajku koja se u vama rađa,
svanuću slično,
pamtićeš je i kad se zima pred tobom zabelasa.

Ako veruješ, sedeći uz nju,
da je ljubav maslačkov puhor
koji svaki dodir može da strese,
ako voliš u njoj san i dete,
ako ti je bez nje pusto i gluho,
misao na nju budiće te i kad se rastanete.

Zauvek se pamte oni s kojima se grlili nismo,

čije su nam usne ostale nepoznate,
kojima smo samo s proleća, u snu, pisali pismo.

Oni koji se kao reka ne mogu sliti,
među kojima nema spojnog suda krvi i krvi vrele,
a srca im se dozivaju ludo,
zaboraviti se neće ni kad im duše budu posedele.

Ako vam je ljubav nož u srcu,
a bojite se taj nož izvući, kao da ćete tog časa umreti,
pamtiće te on, setiće te se i umirući.

Oni zbog kojih srca osećamo kao ranu,
ali ranu zbog koje se jedino živi,
u sećanje nam banu i kad zavolimo druge –
i osetimo se nesrećni i krivi.

USAMLJENIKOVA PESMA

Znam, kao nepoznati u luku brod
zalutala je moja duša u ove strane.
Znam da nikome ovdne nisam rod,
da je trebalo da živim u druge dane.

Znam da sam tanki ptičiji glas
koji se jedva iz daljine čuje.
Znam da sam trošni biljke stas,
povijan vetrovima oluje.

Da nisam donela nikakvu novu vest,
da ništa veliko svetu neću reći,
da sve su reči moje samo ispovest,
ljudska, tužna.

Ali niko na zemlji nije kao ja
razumeo božje beskonačno delo,
niko toliko šetao dok mesec sja
ni toliko slušao lišće svelo.

Niko nije voleo tako neke sitne stvorove
ni prostrana nebeska krila,
niko osluškivao tako nepobidne zakone božije,
samo sam ja bila

stanovnik šuma i saputnik mrava,
znala potoka i vetrova smer,
znala o čemu sanja livadska trava
i šta oseća u grmu skrivena zver.

O znam, ostaću sasvim nepoznata
novom vremenu i novome kraju,
ali mene poznaju sva nebeska blaga
oblaci i bube i šume mene znaju.

Potomstvu svome ispričaće laste
da sam proleće pesmom predskazivala
i da sam uvek kad suton poraste

na usamljenim stazama snivala.

Reke će moju sliku u sva mora razneti
i u sva jezera neznana,
ptice će moju pesmu s mladog bora pevati
kad mene ne bude jednoga dana

POTREBNO MI JE...

Potrebno mi je mnogo sunca,
i to noću, jedno da me susreće,
jedno da zamnom svetlost baca,
u ponoru jednom dubokom,
jedno da nosim u ruci
kad od jada ne vidim prst pred sobom.

Potrebno mi je mnogo nežnosti,
i to svakog dana, i mnogo od milošte reči,
potrebno mi je primirje
između srca i sećanja
između neba
i bola koji pred njim kleči.

Potrebna su mi dobrodošlicom ozarena
lica mnoga,
i to svakog trena,
potreban mi je prijatelj i to što veći,
potrebni su mi mostovi viseći

preko mržnje,
preko nesporazuma nepremostivoga.

DUŠU MI POKLONI

Dušu mi pokloni.
Mene rastužuju ti krvi požari
što iza sebe ostavljaju pepelište,
te oluje što nište
ženina snevanja blaga.

Dušu mi pokloni,
u ljubavi ja bih htela
do u večna vremena
da sve ostavlja traga.

Dušu mi pokloni.
Meni je malo taj trnutak zaborava,
to nestrpljivo krvi htenje.

Dušu mi, dušu pokloni,
od iskoni u meni spava
čežnja plamena za večnim,
za ljubavi trajanjem
i uznesenjem.

Ja sam žena i ne čeznem samo
za vrelim ljubavničkim bdenjem

posle kojeg duša pada;

htela bih u zagrljaju da doživim
svetle snove
i pijanstvo onog mutnog sklada
što ljubav se zove.

Htela bih da se ne izgubi
nijedan naš trenutak
da svaka naša milošta se stvori
u kakav život, pa ma malen bio
kao grumen večitog zlata,
da mi duša blista posle zagrljaja
kao julska nebesa zvezdama krcata.

Dušu mi pokloni.
Pričaj mi svoje snove u tami,
pričaj mi detinjstva sećanja.
Želi i ti da budeš uza me
do poslednjeg dana.

Dušu mi pokloni i zadnju joj
česticu svaku
i najlakši dašak svaki
njenog bezdana.

O daj mi svojih suza,
noćnih nejasnih muka,
pričaj šta srce ti najčešće sanja.

Drhti od iznenadnog zvuka

moga koraka i glasa.

Želi i ti u mom zagrljaju
da i posle smrti časa
ostanu ti na mene sećanja.

ŽENA - MUŠKARCU

O, ma ko da si, ostani
noćas kraj moga skuta,
nikuda ne polazi.
Za onim čega nema
duša mi gori i luta,
i goli, jer sve prolazi.
I čini mi se, negde ljudi sad
prolaznost imaju na umu,
pa će doći noćas na nas breg
da spokojno svega se odreku.
Večno nihaju jasike na drumu
dušu nemirnu.
Ćute blago plaveti neba i teku.

Noćas me samo pogladi
nežno i blago po kosama
i kaži reč mi što greje.
Srce je moje pusto,

dušu mi mori osama,
i boli, jer prazno sve je.
I čini mi se, negde u blizini
rođjeno srce da nekome smeta,
pa će doći noćas na naš breg
da nasmeje se svemu što biva.
Oblak u suton iznad šume sleta
i vrh livada brodi.
Putuju jutrom magle ponad njiva.

O, ma ko da si, zagrljaj
noćas mi vreo podari.
Srce je moje umorno,
duša je moja strana
gomili ljudi i stvari,
i ćuti u meni sumorno.
I čini mi se, nedaleko negde
od tuga teških ljudi boluju,
pa će doći noćas na naš breg
da radosno svi poumiru.
Grlice tihe brdom našim stoluju
i jecaju meko.
Putevi beli u nebesa uviru.

BEZ USPOMENA

Otići ćemo odavde bez uspomena
na drhtavice trave blage

na tugu i mesečinu po šumama
na predeo usamljen što se mračí.
Otići ću odavde bez uspomena, -
mirisa što ga koscu u rukavima
donose s livade,
tajne što promakne pod trepavicama
pokraj straza,
zlatnika što ga putnik preko granice
krijumčari.
Otići ću odavde bez uspomena.
Na poslednjem samo zavijutku
još jednom ću se setiti tvojih očiju
kao lepe kakve zemlje tuđe.

TRAŽIM POMILOVANJE ZA... NESHVAĆENE

tražim pomilovanje
za neshvaćene
koji ne umeju da premoste
ni kapilarskih razdaljina
do majke i sina,
do svakodnevene stvari proste;
za one koji ostaju strani
rukama što ih drže u naručju,
suncu pred kojim se sve razdani,
sobnoj, kao košulja bliskoj, tami.

za sopstvene duše tamničare,

za radosti svojih trovače,
za one što viču kad im se plače,
kad u nežnosti greznu,
što uhode sebe kao tuđina,
za puškarnice srca njina,
za svačiju dušu zatvorenu
i opreznu.

SAMOĆA

Od jutra hodam
adom između nabujalih voda.
Nigde nikoga, samo tajna
zamršena granja,
samo ja i samoća
beskrajna, slatka i očajna.

Nigde zverke, deteta, čoveka,
a miris sunca nanosi te
otud odakle nećeš doći nikad,
i svetlost ima sjaj tvojih beonjača,
uza me korača.

I kad god me grana darne,
čini mi se tvoje rame
ide uza me,
od senke na stazi učini se
da ti čekaš,

a znam da to ne može biti
odsad pa doveka.

UTEHA

Ako nismo zajedno po aprilskoj gazili travi
sačekaćemo zajedno prve mirise snega.

Ja volim više zime čistotu mirnu
od bolesnoga dana prolećnjega
kad ruke bez strasti ne mogu da se dirnu.

Živećemo zajedno svečane dane
kad duša počinje tiho da sazreva,
i bivaju pune ploda njene grane,
i o večnosti već kradom sneva.

Smejaćemo se zajedno u večernje čase
kad se čovek smeje tiše i ređe.

Volećemo se kad počinju da se
života ovog sagledaju međe,

kad ljubavnici postaju jedno drugom
prijatelji blagi i braća.

Rastaćemo se samo pred putanjom dugom,
sa koje ne može da se piše,
ni da se vraća.

PRVI SNEG

Bolje bi bilo u tome prostranstvu
bez ijedne žive duše
da ni reči nismo izrekli,
da se na bele ljuljaške nismo peli,
da smo sa grlicama snežnim
ćutke seli za razboje.
Bolje bi bilo da nismo budili sneg
iz sna detinjeg,
da nismo srebrne jelenske rogove
šumom lomili.
Bolje bi bilo da smo sa potokom
uz ledeni nakovanj stali.

UMIRANJE LJUBAVI

To što nismo više volšebnici,
Što ne razumemo šta šapuće granje,
Što priroda govori sa nama
Kao i s drugim svetom,
Što nismo bliski više
Sa kamenom i cvetom -
Ljubavi znači tiho umiranje.

To što nam zvezde opet
Kao i drugima sjaje,

Što se misli vraćaju u trezno stanje,

I kule se oblaka kvare,

Što sve dobija obične oblike stare -

Ljubavi znači tiho umiranje.

To što jasno vidimo sve stvari,

Proleće što nam ne stavlja na čelo,

Što život svetlu oljušticu svlači,

I snovi svakog jutra što se smanje,

Što se sve na malu ljudsku meru svelo -

Ljubavi znači tiho umiranje.

DODIR

Noćas me u snu tače neka ruka,

Ne znam koja,

Sasvim kratko,

Samo večnost do tri dok izbroja.

I od tog dodira dođe do spoja

Mene i nekog zvezdanog sveta -

Ne znam sa kojom od bezbroja

Maglina, zvezda i planeta,

Sa kojom od duga.

Samo nijednoga nebeskog sloja,

Nijednog kruga,

Ne mogoh se setiti kad se prenuh -

Sem one ruke
Zaboravih sve u trenu.

BOLNO PROBUĐENJE

Već je, dragi, došlo bolno probuđenje
i srce se steglo kao gvožđe vruće.
Već je došlo gorko, teško uverenje
da će jednog dana u sivo svanuće

sve već prošlost biti. U duši duboko
već se crna slutnja kao plima diže;
i zadržti srce, ko ranjeni soko,
i bolno se steže, kad ti priđem bliže.

Osećam da ljubav tvoja će umreti;
i biću ti, dragi, tuža jednog dana;
a u dušu moju i ti ćeš uneti
jednu novu povrh mnogih starih rana.

Da, došlo je, došlo bolno probuđenje
i srce mi steglo kao gvožđe vruće;
da, došlo je teško, gorko uverenje
da će jednog dana u sivo svanuće
sve već prošlost biti.

NA KRAJU BIĆE OPET JEDNO ISTO!

Kad pomislim da će kao pene nestati
I hridi ove, gde se jutros moja tuga
Meša sa gorkim mirisom pelena,
Kuda ću minuti ja kao svila zračna
Samo, ispod plavih maslina i lovora zelena.

Kad pomislim da je sve ovo što me boli
I večno tako se čini, samo senka nestalna
I da će i more ovo, i zvezdu, i planinu snežnu
Odneti vreme kao i čoveka,
I suzu njegovu zemaljsku i radost nežnu:

Mirna bih i gorka na pesak ovaj legla
I večito na njemu ostala,
Ne tražeći ničemu na ovoj zemlji lek.
Na kraju biće opet jedno isto
Sve, ma čime se ispunio vek.

I što bih onda činila ma šta
Da mi radost dođe ili tuga prestane,
Kada sam proleća jednog u maju postala
Samo zato da me opet nestane.

J A I T I

O kad bih mogla samo jednom ja
nekuda iza bregova
pobeći od sebe.

Sasvim sama i vedra
projurila bih kroz šume,
razgrnula livadi nedra.

U život bih se zagnjurila,
svakom bih ruku pružala.
Sa strašću bih se požurila:

da vidim u životu kako je,
duša nečija ako je
za radost stvorena.

Jer od rođenja sa mnom,
ma kud se makla,
idem ja večno sumorna.

A meni se uvek dopadalo:
kad su tice kroz noć letele,
kad je lišće tiho opadalo;

kad su senke u sen sletale,
kad me ljudi nisu voleli,

kad su stvari duši smetale.

Oduvek je jedna ja slutila
kobi, suze i bolove,
i radosti moje sve pomutila.

Oduvek me slatko zlostavljala:
ni u šumi, ni u ljubavi, ni u radu
ni časka me nije ostavljala.

Znam, umreću i ostariću;
a nju uvek mladu,
uvek žednu bolova
na zemlji ostaviću.

TRAŽIM POMILOVANJE

Care Dušane,
Tražim pomilovanje
Za žene kamenovane,
Za njine saučesnice, pomračine noći,
Za miris deteline i granje
Gde su pale opijene
Kao prepelice i šljuke,
Za njine živote prezrene,
Za, neudostojene samilosti,
Ljubavne njihove muke.

Tražim pomilovanje
Za mesečinu i rubine
Kože njine
Za njene sumrake,
Za pljuskove kose raspletene
Za ruku srebrno granje,
Za njine ljubavi razgolićene
I proklete –
Za Marije Magdalene.

Za pesnikinju zemlju starinsku

Za pesnikinju zemlju starinsku,
Za njene večne rekvizite
i šablone,
za nebesa koja nežnošću kipte,
za patetične sukobe vasiona,
za livade nekad idile site,
za liriku mirisa i mesečine,
za prezrene aprilske plaveti,
za oktobarskih šuma buktinje,
za slikovitost njenu prastaru,
za bajku što piše inje.

Za zemlju,
Za melodičnost njene poezije,
Za bogatstvo sroka

Planinskih njenih odjeka,
Za njenih potoka slobodan stih, mladi
Uspavanku što je usred ušća
Peva reka,
Za zdravice sto ih iz kamena
Napijaju vodopadi.

Za zemlju,
Za slovo ljubve -
Poeziju ljubavnu njenu,
Za madrigale vodenog cveta,
Za svadbenu igru belog granja,
Za junskog neba zbirke soneta,
Za pesnika koji voli i sanja,
Za kosa, za slavuja
Za njega, za svakoga
Koji je pao nemilosti –
Pomilovanja.

Za Pepeljugu

Tražim pomilovanje
Za lepotu koja pod koritom spava
Dok se maćehina kći u zlatnom ruhu
Dvorom šepuri,
Za Pepeljugu,
Za pepeo suri
Koji po njoj pada

Dok kraljević kćeri maćehinoj
Sasečenih peta
Cipelu navlači;
Za pastorku koja u zapećku stoji
Dok su oholih maćehinih kćeri
Pune tvoje dvorane i perivoji;
Za lepotu koja pod koritom spava
U lancima nehaja i prezira,
Za njene u vrtu zamrznute stope,
Za pastorku koju ne izvode
Pred kraljevskog prosca da bira.

Za naivne

Za one kojima se čini
Da su jednaki
Siromah i bogati,
Slabi i jaki,
Nesuđen i onak koji se sa sa robije vrati,
Bezruki i čovek sa rukama obema,
Miropomazani i odlučen odvere,
Zvani
I onaj što pred vratima čeka,
Za njih, za sebe,
Za svakog čoveka
Tražim pomilovanje

Za pesme

Za pesme

Sto u tankim lirskim košuljicama

Iziđz na posmrtnu kritiku ciču,

Kad svaki žudan kamenovanja

Kamenom se na njih bacati stene,

Kad hajkači na stare slave

Ledenom podvrgnu biču

Pesnikove stihove nedopevane.

Za pesnikovu prvu ljubav

Zatvorenu u stihova

Krhke komore i pretkomore,

Za čednost njenu,

Kada pod radoznalosti padne lupu,

Kad svačije mašte vetrenjače

U pohon krenu

Da pronađu gde se i zbog koga

Prva pesnikova tuga začu;

Za takozvane pesničke grehe

Kad ih na arhangeljske stave vage

Licemeri na okupu. Za stvaralačku tajnu nežnu kao sasa

Kad nepozvani pesmi na vrata

Odnekuda spolja bane,

I pesnik leži bespomoćan

U zemlju dublje od dva hvata

Za ismevače

Tražim pomilovanje

Za ismevače

Koji sve isreda izvrću ruglu:

Mesečevu glavobolju,

I sunčev optimizam,

Dobrotu njive,

Radoznanost voda,

Dušu zatvorenu,

Dušu što se lako oda,

Starosti starca,

Ljubavi mlade penu,

Svačiju ubogost,

Svačiju veličinu,

One što za druge žive

One što za druge ginu,

Delo bez vrednosti,

Delo gde vrednosti ima –

Za uboge ismevače

Kraj kojih simploni sreće minu

Okrznuv ih samo prejanicama

Svog dima.

Za zavidnike

Za zavidnike koji pomodre

Od odblesaka sunčevog dana
Što u nečije dvore prodre,
Za čoveka koji mrzi i vodu zato
Što žubori iza tuđeg plota,
I zemlju jer rađa i kod drugoga,
I selica jato
Koje na tuđu kulu sleće.
Za zavidnike
Koji pisnu kao zmija u procepu
Izađe li čija smelost na videlo,
Reknu li ljudi koju reč lepu
Za nečije delo.
Za ljude
Koji priželjkujuda sudba nanese
Na čardake veće od njihovih
Zemljižotrese,
Da jezik požara
Stogove nečije slave lizne,
I oni ga motre izbliza.
Za zavidnike,
Njima, care, ne treba gore kazne
Od zlobe koja im srce izgriza

Za jeres

Blagorazumevanje molim
Za jeres što se širi
U predelima carstva tvojega

Da svet tek od nje postoji,
Za jeretika što tvrdi da pre njega
Nije bilo ni požara ni vulkana,
Ni mesečina, ni sunaca,
Ni injem posutih šuma, ni snega,
Da istorije reke teku tek od juče
Pene se i huče.

Za velmože koje govore,
Da za Uroša nije bilo gospodstva,
Ni zlatnih kondira,
Ni manastira.

Za ljude kratkovidne

I uskogrude.

Za mladoga koji misli da je čovečanstvo,

Da lepota koju mu oči vide,

Nastaje kad on je na svet nasto,

Da niko nije voleo slično,

Da velika svetkovina ljudskog života

Tek s njim posta.

Za svačije mišljenje detinjasto

I jeretično.

Za svadbe bez venčanja

Tražim pomilovanje

za svadbe učinjene bez venčanja

bez blagoslova arhijereja,

van Studenice i Dečana,

za svadbovanja
onih koji su sunce uzeli
za svedoka,
a za izmirnu
proglasili miris bilja;
za one što su bez svatova,
kao u zadužbinu Svetoga kralja,
ušli u duboku šumu mirnu
punu kosova, zeba, kreja.
I nad otvorenom knjigom života
što je blistala, šumela i mirisala,
kao iznad jevanđelja,
na pitanja šume
uzimaju li se drage volje
odgovorili, prvo čovek
pa onda žena,
kao pred sveštenikom što drugi čine,
da će zajedno sav život proći,
njegovo mesečinom obasjano
vilinsko polje
i njegove urvine.

JEDNO UVERENJE

Moram ti lepe večeri neke
zenice tople zgledati do dna,
pa ti na kapke providne, meke,
lagano kao milovanje sna

spustiti usne.

Moram ti jednom u dana jatu
od morskog dana učiniti drag,
pa ti na srce, blago kao bratu
kad bih da bola otklonim trag,
spustiti ruku.

Moram, kad jednom opazim da me
s radošću sretiš poslednji put,
uz tihu pesmu na tvoje rame,
taj tako čudno primamljiv kut,
spustiti glavu.

Tako ćeš lepih jutara nekih
pružajući drugoj zenica dna
reći: "O, gde su oni meki,
slični milošti lakoga sna
poljupci njeni?"

Tako ćeš često u noći jatu,
kada ti život ne bude drag,
reći: "O, gde je ona kao bratu
da mi sa srca zbriše bola trag
dodirom ruke?"

Tako ćeš, posle lutanja razna
osamljen kad se vidiš prvi put,
reći: "O, gde je ona mazna

ramena moga na osamljen kut
da spusti glavu?"

NAŠA TAJNA

O tebi neću govoriti ljudima.
Neću im reći da li si mi samo
poznaničnik bio ili prijatelj drag;
ni kakav je, ni da li je
u našim snovima i žudima
dana ovih ostao trag.

Neću im reći da li iz osame
žeđi, umora, ni da li je ikada
ma koje od nas drugo volelo;
niti srce naše
da li nas je radi nas,
ili radi drugih
kadgod bolelo.

Neću im reći kakav je sklad
oči naše često spajao
u sazveždje žedno;
ni da li sam ja ili si ti bio rad
da tako bude -
ili nam je bilo svejedno.

Neću im reći da li je život

ili od smrti strah
spajao naše ruke;
ni da li zvuke
smeha voleli smo više
od šuma suza.

Neću im reći nijedan slog jedini
šta je moglo, ni da li je moglo nešto
da uplete i sjedini
duše naše kroz čitav vek;
ni da li je otrov ili lek
ovo što je došlo
onome što je bilo.

Nikome neću reći kakva se
zbog tebe pesma događa
u meni večito:
da li opija toplo
kao šume naše s proleća,
ili tiha i tužna
ćuti u meni rečito.
O, nikome neću reći
da li se radosna ili boleća
pesma događa u meni.

Ja više volim da prećutane
odemo ona i ja
tamo gde istom svetlošću sja
i zora i noć i dan;

tamo gde su podjednako tople
i sreća i bol živa;
tamo gde je od istog večnog tkiva
i čovek i njegov san.

MOJ SVET

Moj svet se sastoji od misli mutnih,
od srca pometenoga,
od onoga što u bolu dokučim,
moj svet se sastoji od nedorečenoga.

Moj svet se sastoji od sumnje u Boga,
od priželjkivanja
da ga ima negde gore,
od prigovora njegovim zakonima,
njegovoj volji da čovek bude stvoren.

Moj svet se sastoji od nespokojstva,
od prezanja pred svačim,
u njemu su i skrušenosti blage svojstva
i pobuna
što čovek prođe tek što zakorači.

Moj svet se sastoji od onoga
što se misli kad je ponoćna tama,
nestalniji je moj svet od dima,
od tuge tiši.

Stotinu vasiona svet sad u meni ima
i stotinu krugova čistilišnih.

RAZGOVOR

Pitaju me svu večer njegove zenice žedne:
»Jesi li ti rosa što na pustinjakove ruke pada
nežno?

Uteha što u svete noći pohada bedne?
Je li bilo negde suđeno i neizbežno
tebe da volim?

Jesi li ti suza srebrna pred grubošću i zlom?
Osmesi tvoji jesu li sa tobom isti?
Čime si ti vezana sa ovim sitnim tlom?
Jesi li ti plamen na kome se duša čisti
umrljana životom?

Jesi li ti duboka kao tvoje oči neizmerne?
Jesi li ti kao san moj o tebi dobra?
Hoće li moći ruke tvoje čiste i smerne
da odagnaju sa čela bore, što ih pobra'
idući životom?

Hoće li ljubav tvoja kao uplašena krila
pobeći ako te se usana mojih takne plam?
Hoću li, ako i ti sa mnom budeš bila,
ostati zazidan u sebe, i sam

do kraja života?«

A ja spustih glavu na uzdrhtale dlane
gledajući u sebe bolno i neumitno,
i bi mi kao da će celo biće u suzu da mi kane;
i učini mi se srce odveć sitno
njega da voli.

PESNIKOVO VIDENJE

Ko sunce voli
senka ga ne napušta ni jednog trena.

Ko boje voli
na zenice mu padne mrena.

Ko živi u sebi
napada ga sve izvana.

Ko ne zna da vredja
umire od zadanih rana.

OŽILJAK

Ima u duši mojoj ožiljak koji samo u snu boli,
Danju se smejem i ne osećam ga, noću nejasno
tišti hladnoćom

uspomene na neku smrt.

I ne znam od kog bola je ostao, i da li je to bilo jutro
ili suton kad se urezao u moju dušu.

I često se bojim: možda on nije trag prošlosti, možda je
tamna slutnja na nešto bolno što dušu očekuje.

POSLANICA

Bože, ja znam da me ti ne poznaješ
slučajno ruka tvoja život mi je dala
slučajno ona me diže i obara.

Bože, tebi je svejedno da li je zala
pun život moj ili dobara.

Mada smo bili u tvom krilu, zaboravljaš na nas
kao mi na davno rasute snove
ne tiče se tebe da li smo plakali danas,
ni gde ćemo prolići suze nove.

Ja znam da ti nas ujedno vrstaš,
da duša moja utešna je varka,
isto smo pred tobom ja i pauk krstaš
i na kamenoj ploči šarka;

Isto je pred tobom potoka žubor i moj glas;
jedno su uzdah moj i miris iz bašta;
pomeriti se neće nijedan trun, ni vlas;
nad zvezdama što je na zemlji ispašta'.

Pred licem tvojim jedno su stena gruba,
i srce moje, i rubini i topazi;
ni kad stanem prestolu tvom kraj svetlog stuba,
poznati me neće oko tvoje, i ako me opazi.

I kad god siđeš u života ovog tamu
kao postanje, cvetanje i smrt,
svud hodi duša tvoja kroz sebe samu
kao kroz tuđi vrt.

OZDRAVLJENJE

Dugo sam болоvala od ljubavi
i činilo mi se važno vrlo
da li ima negde ili ne
nečega čega nema.

A od jutros sve
razumem čudesno,
i mislim da je umesno
udesila priroda ili slučaj naneo,
te nisam uvek draga bivala
čovjeku koji bi mi čežnje zaneo
za nečim čega nema.

U zamišljene sreće maženju
istrošilo bi mi se srca pola,

utopila bi mi se duša u traženju
nečega čega nema.

Sad jedino kao nad srećom strepim:
da li će ovaj dan svanuti
oblačnim ili lepim,
jer znam, ništa mi ne može doneti
nečega čega nema.

ODGOVOR

Pobrala sam spokojno reči tvoje plahe
i pune nekakvog bola,
jer znam, nećeš otići u monahe,
kao što zbog nečeg kaza.
O, veruj mi, biće i drugih staza
kojima ćeš pobeći od mene ti.

Pomisli samo kako mene nije ni bilo;
kako sam ja samu sebe izumela
samo da bi me ti voleo,
samo da bih umela
biti san tvoj o meni,
tvoj san koji me je gorko bolelo.

Ili poveruj jednog dana
kako mi duša smeta
da imam duše,

kako mi srce smeta
da te volim celim srca toplim dnom.
Pomisli kako sam ja stkana
od nadopunjavanja života snom.

Pomisli sve što ti je uteha.
Poveruj kako sam ja kriva
što u meni još pre rođenja,
pre detinjstva i pre mladosti
gori bolna i živa
strast da svoje i tuđe radosti
pretvaram u bol.

Ili pomisli, da je i moglo biti
sve za čim tvoja pesma žali,
bilo bi tek za dah časa,
pa večnost celu opet ne bi znali
jedno o drugom;
unepovrat i ništa ipak bi moralo
sve da utalasa.

Pomisli, izgubićemo se u noć
kao pesme tvoje odjek tužni
u moj kraj;
i znaj, i san i čovek
i bol i sreća prolazna da je;
i da ništa nema toliku moć
da večno traje.

Ili, kada gorku ovu
od mene dobiješ vest,
pomisli da je isti ceo svet,
i bolnu o meni svest
uzberi kao otrovan cvet
i baci je na drum.

I pomisli ponovo
kako mene nije ni bilo,
kako sam ja samu sebe izumela
samo da bi me ti voleo,
samo da bih umela
biti san tvoj o meni,
tvoj san koji me je gorko bolelo.

PONOĆ

I odjednom čudno se nešto dogodilo,
kao reč čarobna neka da se rekla:
oživela je na zidu slika
i reka široko potekla,
i krišom u nju pouvirali
listovi poumirali.

I odjednom tužno se nešto dogodilo:
u visokom nebu čuo se krik,
to je zrno neko pogodilo

nad rekom, u srebrno krilo,
pticu koje nije nikad bilo.

PESMA NAM ŽIVOT ZNAČI

Ej, ti zaboravila sam ti ime
na poslednjoj stanici ludila
Čuj me
Kroz krvotok mi poezija teče
neko je rekao život mi pesma
A tebi
a meni
Pospane oči na pločnicima večnosti
piju, misli nam bdenje odnose
i bolesna jesenja noć u umiranju
nađe lek

A ti, a ja
Neko nam snove otima,
moj putokaz u ludnicu vodi,
tebe ruševine dave...

Još uvek mi kroz krvotok najezda teče
Znaš šta?
Pesma nam život znači
život nam nije pesma

LIRSKI RODOSLOV

I bi moj prvi dan
bilijardama tuđih dana dodan,
i svet nad sobom zapazih neba
svetlom čudu srodan.

I bi detinjstvo -
kovitlac pahuljica, svitaca, duga,
i kao carstvo oko mene nemuštih
i nerazgovetna tuga
u njihovom liku
i njihovo biće s mojim isto
i naučiše me svom jeziku.

U to svoje nemušto doba
kao vrači
i jurodivi
poimah svet i živi i neživi,
poimah svaki šum šta znači;
razlikovah gnevno zujanje pčela
od svadbene njihove himne,
i laveže lisica od laveža pasa,
razlikovah glas vranin
od gavranova glasa,
i ćutanje ribe od ćutanja raka,
i kao svanuće žudno slušah
petlove iz zaselaka.

I buknu mladost,
neočekivano
kao šuma od julske žege
prolomi se doziv života
kao doziv groma.
Bi nejasnih slutnji, neslućenih otkrića,
bi snova, uzleta i brodoloma,
i javiše se kao živa bića
Smehom i krikom
prvi, neočekivani, slik za slikom.

Bacih se kamenom u maticu reči
slikovi se odazvaše
kao planinski odjeci,
razgrtoh grane, magle, trave,
javiše se pesme kao što se jave
preplašena ptičija jata
na glas ljudskoga stvora,
počeše misli da se roje
i kao pčele da se jedna o drugu hvata.

I bi ljubav.
Do devetog vala srce se prope,
sav svet u meni beše na noge usto
zalutah snovima u proleće,
pustih ptice u nedra.
I poželeh da sve propatim, saznam,
da sve uzmem i sve razdam.
I kao biblijsko otkrovenje

bi iskustvo -
a i sad se ljubavi čudim vazdan.

I bi pesničko zamonašenje.
Zaustavi me neko vatrenim mačem
i naredi da rečima cvetam,
da reč začnem.
I satvorih svet
ni na nebu ni na zemlji,
svoje pučine i kontinente,
i sunca mnoga.
I smestih se cela
u pučinu srca sopstvenoga.

I samoća postade
moja podanica i skutonoša,
stražar u mome svetu,
kraj moga praga.
Nisu me se ticali tuđi svetovi brojni,
ni vera tuđa, ni dobra, ni loša.
Svet moj i ja
bili smo jedno drugom dovoljni.

Izgubljeni u samoći kao u stepi,
sumnjom se katkad kao kamenom u ruci
na svet svoj bacah,
i ruših ga kao kulu od karata,
i sama na njemu otvarah vrata,
slušajući žudno kada spolja plinu

prizraci i prizvuci.

I zatim ponovo vaspostavljah
sveta svoga stepsku samoću
i tišinu.

I opazih
da je smrt čoveku prva suseda
kud god se okrenem domovi njeni,
njezin prozor u moj gleda.
smrt započe
i mojim životom da se bavi.
I pojmovši da je njeno sve odreda,
sklonih se
u tuge tamnoj dubravi.

I pomislih, tako u susedstvu smrti,
vreme je da ruke skrstim,
da zvezda posmatram na nebesima
bilione biliona,
da slušam šta srcem odjekuje
kao prostorom zvona;
ali me ponovo
pozva u svet nemira i nesna
nekoliko u meni pesnika demona.
i bi ponovo pesma.

MONOLOG RAZOČARANOG

Osmesi su se pretvorili vremenom
u dosadu, u suze, u ljutine.

Najsvetliji zaveti, obećanja
postali su bremenom.

Ruke što su milovale
počele su zlo da čine.

Nema ljubavi koja nije postala
ili gađenje, ili ravnodušnost ili sažaljenje.

Nema reči tople tri puta izgovorene
sa istom snagom.

Nema sna koji nije postao grubo htenje.

Nema poverenja koje se nije pomutilo
ni vere da nije pokolebana.

Nikada nije mimoišlo zlo
koje se u radosti slutilo.

Nikada radost i lepota nisu trajala
tri puna dana.

NEMIR

Bojim se časa smrti.

Šta ću reći sestri

kad stane iz smrtnog sna

da me budi,
da me pita
za osećanja na zemlji skrita.

Šta ću reći bratu
kad izađe
iz vrta pravednika
da sretne mene,
i ugleda misli skrivene
iza mog prozračnog lika.

Šta ću reći ocu
kad mi kaže
pri susretu reći što blaže
prerastanja i dobrote krajne,
i ugleda dela
što sam htela
da na zemlji budu tajne.

Šta ću reći tebi
kad sa ovoga sveta
odemo u prostore plave;
u svetlosti sunca i zvezda
kad se sva tamna gnezda
duše jave.

MLADIĆEVA TUŽBALICA

Kuda ćeš sama ti što si htela
samnom svuda?

Kako ćeš ležati toliko bela
posred blata?

Kuda ćeš u tamu ti golubice
umiljata?

Mnogo je na svetu devojaka
tebe nema.

Mnoge su devojke na svetu lepe
kao ti nisu.

Mnoge se slatko i blago smeju,
tvog smeha nema.

Svima će opet doći proleće
tebi neće.

Svi braće ponekom cveće što cvate,
ja ne za te.

Sunce će mlado svakom sjati,
tebi neće.

Svak će ponekog na igru zvati,
Ja tebe neću.

Svak pesmu u srcu ponekom sprema,
tebe nema.

ZVEZDE

Znam teško ti pada,
okolo ljudi ginu,
a ja kao besposleni monah
u zvezdanu gledam visinu.

Gledam kako se dižu
večernji lukovi i svodovi,
i zvezde mi bivaju bliske
kao seljaku jesenji plodovi.

Gledanje u njih me leči
kao zavičajno lipovo saće,
i mami više nego
putnika vatre domaće.

I noćas samo da iskapi pila
zaborav za njih sveži,
zahvatila sam ga šakom s izvora
kome pesak zvezdani na dnu leži.

Ali ne boj se, jutros sam oči
spustila na zemlju bodra.
Kada ustreba snage, znam, nada mnom
zvezde su i nebesa modra.

MILOŠTA

Kada se setim tvoga lika
kako se u bolu čisto smanji,
i očiju tvojih
kako se tada mute;
tvoje senke pognute
kad se setim
kako se kraj zidova vuče
kao senka prosjaka,
od milošte mi zadrhte ruke,
i kad bi bol mogao u naručju
kao dete da se njiše,
ne bih ga spuštala s ruku
od jutra do mraka.

Kad se setim tvojih ruku
kako u bolu okoštunjave
kao ruke samrtnika,
kako sve na tebi prozračno bude
i bez mišića,
kao da je samo tuga
od svega tvog ostala bića,
sve svoje radosti bih htela,
sve želje skrite,
u blaga da raskujem dela
da tebe štite.

POEZIJA

Samo poezije bogu
ljubimica sam bila.

Sve moje tuge on je
pretvorio u zrake,
teškoće i terete sve
u proleća oblake.

Sve moje bolove on je
u radosti preobrazio,
drugi kad su me vređali,
on me je mazio.

Grehove sve najgore
vrlinama je pozlatio,
gubitke darovima najdražim
uvek uzvratio.

Postupke sve moje on je
jedini razumeo.
Svi kad su od mene otišli,
on je ostati umeo.

OPRAVDANJE

Srce moje misli večito
neku tužnu misao.

I ma šta sa mnom bilo:
budem li kome postala
žena verna,
ili dragana čija,
ili ma šta drugo;
ili budem uvek smerna
sanjalica ostala.

Bude li duša moja sveto sedište
jedne ljubavi;
ili srce moje bolno središte
svih nežnosti,
ti mene uvek voli:

Jer srce moje misli večito
neku tužnu misao
što mene jedino boli.

I ma čega da se latim,
plemenitog ili zlog:
mognem li zbog drugih da patim,
ili budem neku sreću srca svog
tuđim bolom kupila;
budem li katkad praštala,
ili se budem uvek svetila,

znaj da sam grehove sve
već davno iskupila,
znaj da sam već davno
zbog svega ispaštala,
i uvek mi oprosti:

Jer srce moje misli večito
neku tužnu misao
što mene jedino žalosti.

RADOSTI

Kao svetiljka kraj obale rečne,
što se drhtavo produži u vodi,
u duši našoj svaki mučan dan
bolno i drhtavo se nastavi.
A radosti iščezavaju brzo
kao kružni talasi na vodi,
kao beli oblaci na nebu,
kao proleća
radosti iščezavaju brzo.

Slično ponornicama u dubine
zemljine tople i tamne što rone,
bežeći od pogleda bola kap
traži duboke kutove srca.
A radosti su naše krilate,
kao mirisi proletnji,

kao nove ljubavi
radosti su naše krilate.

Žudno, kao školjka zrno peska
što prigrli i obvije biserom,
duša naša hvata se za bol
i najdražim ga blagom ogrće.
A radosti se opaze tek kad prođu,
kao iluzije tica šarena,
kao mladost,
kao život
radosti se opaze tek kad prođu.

ZELENI SUMRAK

Oko mene nekad je morao
zeleni sumrak biti
i mirisati smreka.

I kao da je jastreb ili orao
spuštao se u moju blizinu
kad zvezde u vodu kanu.

I možda je golubica meka
jedno jutro mrtva osvanula
na mom zelenom dlanu.

Zvezde su gledale u moj dom
i mesečinu pio
s vodenog cveća jelen.

A jednom, kad minu oluj ili grom,
breza se u mojoj blizini
zagrlj granje i prosu.
I čini mi se da potok zelen
proleća jednoga ostavi
na mome krilu rosu.

I kao da je još onda,
svoj večni pevajući smer,
zastao začuđen kraj mene
čovjek ili zmaj,
šumski bog ili zver,
a oči kao proleće zelene
i gorke kao pelen
žeđ kobna beše obojila.
I kao da i to se zbilo
u suton zelen,
kad šume slaze na pojila.

POZDRAV RECI

Nestašna reko, u dnu moga sela,
da li još pamtiš stare naše igre?
Ko sad zmajeve šarenoga čela
kraj tebe pušta, i nemirne čigre
goni, te vezu?

Da l' još po tebi od hartije lađe

sa nevidljivim putnicima plove?
Ko imenima što u knjizi nađe
dalekih reka naivno te zove,
novim i novim?

Obale tvoje da l' su puste ili
kakva majušna i bosa princeza
kraj tebe šeta ko po sjajnoj vili -
u rukama joj od lista lepeza -
i čeka princa?

Da li i sada od vrbova pruća
raskošni dvorci kraj tebe se grade,
i ograđuju dvorišta bez kuća,
da li mesto drva po njima se sade
suncokret i krlja?

Često na tebe mislim sad kraj vode
po kojoj pravi brodovi i lađe
sa putnicima ponosito brode;
u kojoj samo poneka se nađe
kapljica tvoja.

Kraj koje uvek, dokle suton pada,
procveta bezbroj ukrasa, sitnica
na ženskoj ruci. Mnoga sjajna zgrada
u čijoj vodi oholost svog lica
stookog ogleda.

Al' tek sad mi se, reko, život čini
nastavak naše u detinjstvu igre,
za nečim, možda, čega nema trka,
il' kao što svet bi oku naše čigre
učinio se: samo jedna zbrka
šarena i čudna.

ČIM SE SRETNEMO

Čim se sretnemo,
otvara se dvorac začarani
čije mi samo imamo ključe
i prošlost sine kao kometa
što snopove svetlosti za sobom vuče
izumrloga jednog sveta.
Čim se srenemo,
razgovor se međ nama povede nemo,
otvara se sunčana škrinja
gde su posavijali prozirna krila
svi naši dani,
sećanje zaromori, zarominja.
Čim se sretnemo,
zaronimo u virove uspomena
kao gnjurci
što traže rumene sprudove korala,
u okeanske talase sure.
Čim se sretnemo,
zovem se opet imenom kojim sam

tebi se zvala.

Čim se sretnemo, setimo se mesečevog istog sjaja,
istih oblaka, staza u tmini,
kao dva putnika u tuđini
istoga svetlog zavičaja.

BOGOJAVLJANJE

Jovanjski mraz. Drvo i kamen puca.
Kraj obala zaleđene Kolubare
čekaju ljudi, deca, žene stare,
da pod probijenim ledom zasvetluca,

lik božiji topliji od sunca
u ledenom viru vodu da ozari.
Mesec sleđen više ne krstari.
Sleđene zvezde. Drvo i kamen puca.

Bog se čoveku uvek javlja obnoć.
Sad će, samo što nije, bliži se ponoć.
I božije lice svetlo u viru sinu.

Samo ga dva ne opaziše čoveka.
Jedan ode kući. Drugi osta da čeka,
gledajući čas u vodu, čas u visinu.

GLUVI PRASAK

"NEK SE VIŠA SILA ZA NJU IPAK BRINE"

Slabašna mi molba i trebnik bez ruha.
Malo škrtih reči, stihovi bez sluha;
Biću gluvi prasak njene veličine.

Kad se za se molim greh natkriva svode
Kako pogled uprem misli mi u ruglu;
Jer anđeli krase podnebesnu kuglu,
S pesmom njena stiha na nebo ushode.

Bolan jecaj trave što opanak smoči;
Ropac žutog mrava pod stopalom dzina;
Na grobu junaka i smrt belog krina -
Svi stihovi njeni imali su oči.

Na brdašcu porta ograđena plotom.
U njoj jagnjad bleji nenasita mlekom,
Umakla su pažnji čobaninu nekom;
Stihovi joj slade Hristovom dobrotom.

Uzlaćeno klasje šumarku do nogu,
Žetelački poklik razvejao plevu.
Puška srećnog dede raskrilila ševu;
Svaki stih joj himna milostivom Bogu.

"NITI MI SE PITA NITI SAOPŠTAVA".

Jer kad voskom piše molitvu uz plamen,
Njenom čednom mišlju uzvruća se kamen;
Nebom stihom kliče a pod pločom spava.

"NEK SE VIŠA SILA ZA NJU IPAK BRINE".

Anđeli su DESI obrazdili kretnju -
Spremna ona ode i za rajsku šetnju.
Ja sam gluvi prasak njene veličine.

SUTRADAN

Tužno je proći jutrom kuda juče
večerom prođoše naše pjane stope:
kraj prozora gde si me poljubio deca uče,
na klupu našu vrabac se smelo pope!

Nigde nema sinoćne mutne divote,
ni reči koje smo izmešali strasno;
ruku tvoju i smeh i reč dan mi ote,
i sve o čemu snovali smo kasno.

Kao sove prhnule su naše seni,
uplašene ispred sunca i jutra;
mi nikad nećemo proći zagrljeni
po danu, mirno, ne strepeći za sutra.

Život će preko nas prečiti talase,
sutoni naši biće bez povratka.
O, tek ujutro jasno, jasno zna se
kako je staza naša tužna i kratka.

NAŠA TAJNA

O tebi neću govoriti ljudima.
Neću im reći da li si mi samo
poznaničnik bio ili prijatelj drag;
ni kakav je, ni da li je
u našim snovima i žudima
dana ovih ostao trag.

Neću im reći da li iz osame
žeđi, umora, ni da li je ikada
ma koje od nas drugo volelo;
niti srce naše
da li nas je radi nas,
ili radi drugih
kadgod bolelo.

Neću im reći kakav je sklad
oči naše često spajao
u sazvežđe žedno;
ni da li sam ja ili si ti bio rad
da tako bude -

ili nam je bilo svejedno.

Neću im reći da li je život
ili od smrti strah
spajao naše ruke;
ni da li zvuke
smeha voleli smo više
od šuma suza.

Neću im reći nijedan slog jedini
šta je moglo, ni da li je moglo nešto
da uplete i sjedini
duše naše kroz čitav vek;
ni da li je otrov ili lek
ovo što je došlo
onome što je bilo.

Nikome neću reći kakva se
zbog tebe pesma događa
u meni večito:
da li opija toplo
kao šume naše s proleća,
ili tiha i tužna
ćuti u meni rečito.
O, nikome neću reći
da li se radosna ili boleća
pesma događa u meni.

Ja više volim da prećutane

odemo ona i ja
tamo gde istom svetlošću sja
i zora i noć i dan;
tamo gde su podjednako tople
i sreća i bol živa;
tamo gde je od istog večnog tkiva
i čovek i njegov san.

SVEJEDNO JE

Ma živela hiljadu godina,
biću posle smrti ista
sa nerođenima.

Ma bila najsrećnija,
biću posle smrti ista
sa onim ko je uvek plakao.

Ma bila klevetana,
biću posle smrti ista
sa onima koje su hvalili.

Ma ostala u sećanju svih ljudi,
neću posle smrti znati
da me se sećaju.

Ma posedovala sva znanja,
znaću posle smrti manje

od zemlje grumena.

Ma imala srce toplije od anđela,
biću posle smrti ravnodušnija
od samog kamenja.

Ma se svetlosti vazdan radovala,
neću posle smrti moći
izići iz pomrčine.

Ma kako svesna sebe bivala,
neću posle smrti znati
da sam postojala.

PROLEĆE, A JA VENEM

Zeleni požari trava
bukte okolo mene,
a ja venem.

Suncu u oči pravo
gledaju jagorčevine zene,
a ja venem.

Nebo je mlada bašta
puna glogove pene,
a ja venem.

Ptica u granju gnezdo
sve jutro kljunom dene,
a ja venem.

Ruke su devojaka
perunike nerazvijene,
a ja venem.

Svakoga se trenutka
ponešto u život prene,
a ja venem.

NAD ŽIVOTOM

I

Osećam, poludeću proleća ovoga
zbog neke daleke lepote.

Smejem se,
a sve mi je kao da suza neka
ogromna u meni sija,
i kao da tuga teška
kroz mene protiče.

Smejem se,
a kao da me se duša čija
gorko dotiče.

II

Osećam, poludeću proleća ovoga
zbog neke daleke lepote
pod nebom rođenog bola
i zanesena lutaću
ispod zvezdanih kola.

I ma gde bila, uvek ću
biti na visokom bregu
ispod samog svoda.
I ma šta gledala videću
na vodama senku broda.

I kada leta budu
i uzri na njivama klas
činiće mi sa da čujem
zloslutnica ranih
blago rastužen glas.

I ma sunce sijalo
ja ću čuti šapate
mlade aprilske kiše
O poludeću, poludeću
i neću nikada više
iz proleća ovoga pobeći
i večno ću o njemu sniti.

Ni opaziti neću
život što tek mi nagli.
A prošlosti za mnom staza
kao zmija
u malen kotur će se sviti
i nestati u magli.

III

I osećam, ostaću žedna
ove daleke lepote.

I vraćaću se na ovaj svet
u doba kad zloslutnice
jednoliko jadaju,
u doba kad cveta cvet
zelenog kukureka
i mlade kiše padaju
u smeh srebrnih reka

I zaplakaću kada spazim
oblaka belog galije
nebom zanihan hod
I biće mi sve žalije
kad širokom rekom mine brod
i odnekud rupce bele
u pozdrav zanišu
daleki dani koji mi behu

po bolu i smehu
na zemlji rod.

SVAKA TVOJA REČ

Svaka tvoja reč, u meni je do pesme porasla
svaka tvoja reč.
Svaki tvoj dodir, u meni je do zagrljaja porastao
svaki tvoj dodir.
Naš slučajni susret, u meni je do života porastao,
naš slučajni susret.
Sve što mi se zbog tebe dogodilo, kao očarano
živi u meni, i čini se, neće proći,
sve što mi se zbog tebe dogodilo.
I volela bih da te tek sada volim prvi put.
Volela bih da ne verujem da će mi srce za tobom proći
kada budeš jednom otišao.

POZDRAV NEPOZNATOJ

Ženo neznana, gospo blagorodna,
onoga za kim moje srce žudi,
da vas sad voli, znaju Bog i ljudi,
o srcu mome on zboriti ne sme
nikada nikom, ni čime probudi,
kao cvet na biljci, na duši mi pesme.

Ja znadem, gospo, kako on glavu spušta
u blede ruke kad bol ga ljubavni skoli,
ja znam kako on mrzi, kako voli.
Ja znam, vi ste mu sad život i sreća,
a ja mu bejah bol i svetinja.

On sanja ljubav ukraj vašeg skuta,
i srca vaša ko zvezde su srodna;
al', ženo neznana, gospo blagorodna,
misao na mene kao avetinja
ja znam da sada vašim domom luta.

STANICE

Noćas na putu preda mnom
blešte u mesečini
ogromne, bele sante,
stanice bola.

Male postaje radosti
samo jasikom obeležene
brzo će promaći.
Život će kraj njih prohujati
ne dajući ni da se nakupi pregršt tog zlata
prostrtog pod granama,
ni da se kaže i čuje topla reč,
ni detetu ime da se nadene.
Brzo se mora rukovati,

i prsten brzo nataći,
munjevito sagledati
šta drage oči pitaju i poručuju.

A kad se dojuri u stanice bola,
gde se putevi ukrštaju i daljine prete,
stajće se dugo u studenim čekaonicama
iznad kojih svetli mesečev
komadić leda
i zelene kazaljke časovnika
idu sporo kao na smrt osuđeni.
U jednoj od njih ostaću zamrznuta.
Uzalud će voz piskom dozivati
i mahati rukom oni što put nastavljaju,
ostaću između santi
nad kojima svetli mesečev
komadić leda.

SAN

Uvlači se lagano san u moje misli i mrsi ih
kao vetar visoku travu livada.
U tom času čudno se dotiču, obraz uz obraz,
radosti i tuge koje se nikad dotle nisu srele, kao što
se rumena lica bulki naslone poneta vetrom, na
modre oči različka.
Niha se, niha nebo nada mnom. I najednom
sve se moje misli okretoše tebi svojom suznom

bisernom stranom.

Tako ponekad, uvečer, topole okrenu nebu
srebrno lice svoje krune i čekaju noć.

NISMO MI KRIVI

Toplo je polja milovao tih,

tih zamah jugovih krila,

kad sam s tobom draži od svih,

svih dana provela bila.

Hteli smo svega šetati čas, a dan smo jedan šetali dug

sve do u suton siv -

ali jug, taj topli jug tome je kriv.

Kao poljubac šaptala kap, kap svaka pri padu s grana,

raskošno snežni smeja se slap, slap snežni i voda sa brana.

Jedanput samo na um nam pao

on koga volim, i da je greh naš izlet, prema

njemu, ali smeh, taj voda smeh tome je kriv.

Visibabe je ćutao cvet, cvet skriveni negde kraj žbuna,

ali dragi tvojoj ipak smo pet,

pet neznih pronašli krana.

I na rastanku, kad besmo tužni,

meni si ovu dao na dar

kiticu cveća rana,

ali čar, tome je čar kriva proletnjeg dana.

STRAH

Plašim se kad pomislim
da će doći poslednja nedelja
našega drugovanja.

Znam, biće proleće i sunca žar,
i s bolom ostavićemo na dar
jedno drugom slatka dugovanja.

Znam, cvetaće rumeno dani
poslednje nedelje našega drugovanja,
mirno ćemo se pozdraviti;
a nikada nećemo ozdraviti od čudesnoga tugovanja.

Što dana tih da ugledamo
tica srebrna krila,
u šumu u senci celu;
što tada baš da nam oči sretnu
onu krunicu cvetnu
radosnu i belu, belu.

NE TREBA SE NADATI

Ne treba se nadati,
izneveri svaka nada.
Već iza devete neke vrleti,
cvetnog polja ili sela,
sećati se čovek jedva je kadar

i onog zbog čega je jednom
hteo umreti.

Ne verovati u časne reči,
u vrline,
ni da večno traju bol i ushićenje,
već iza devete neke planine
da s podsmehom što o tebi rekne
i prijatelj dođe u iskušenje.

Ne treba se nadati u ljubav,
verovati da nas može iko
voleti do poslednjeg časa zemna.
Srca ljudska su za ravnodušnost,
za zaborav,
uvek spremna.

ISKUSTVO

Znam ljude s mislima koje ne smeju
da se misle.

Znam buntovnike s rečima koje neće
moći da reknu.

Znam zaljubljene sa suzama koje ne smeju
da poteku.

Znam paćenike koji bol guše
u smehu.

Znam sanjalice sa snom koji nikad neće

biti java.

Znam željne odmazde sa rukom koja
mora da se sputava.

Znam pesnike sa pesmom koja se samo
za sebe piše.

Znam mnoge sudbinom pritisnute,
a jos dišu.

LJUBAV

Mojoj misli na tebe neznoj i smernoj
ne znam uzroka, ni časa začetka,
ona je kao zaručnički prsten na ruci vernoj
kružna: nema ni kraja ni početka.

U mom srcu svemoćna je ova misao,
ona zbilje pretvara u čarolije;
svemu što biva daje draž i smisao,
zbog nje moj osmeh sine, suza se prolije.

Zbog nje moje oči bivaju lepšim, snovi boljima.
Na moj život blago pada odsjaj njen
kao po umornim putima i poljima
mirisna večernja sen.

VOLELA SE DVA VETRA

Volela se dva vetra s dve planine
kao što se vole dva sunca, dva duha,
kao što se vole dva vida i dva sluha,
ili sjaj sunca sa sjajem mesečine,

ili s nebesima ledene visine.
Grlili se iznad brda i poljana,
u lišću grana i iznad bezdana,
nisu znali šta da od sebe čine,

niti grleć se koje je od njih koje,
ni umeli da se razmrse, razdvoje -
kao dva pljuska i dve grmljavine.

Kad se polome o krševe, o granje,
voleli se tugom i sećanjem -
dva vetra sa dve daleke planine.

TAJNA

Spustila sam oči i zaplakala u sebi, tamo
gde niko suze ne vidi.

I poslednji, nevidljivi put, uzela sam te
na svoje srce i zagrlila kao što se san grli.
Pružila sam ti, u sebi, uvek sputavane ruke

i nevidljivo za druge spustila ih na tvoja
ramena.

A ti si s bolom slušao nasmejane reči što sam ih
kao šarene ptice bacala u gomilu da je zabavim.

TI KIŠU VOLIŠ

Ti kišu voliš, evo kiša pada.

Ne čini li ti se, blage uspavanke,
što bi ih s najdražih usta hteo čuti,
glasovi o kojim uvek sa žudnjom snevaš,
po svoj vasioni da su razasuti?

Ne čini li ti se da najsladši snovi
u suze teku pretvoreni mnoge?

Ne čini li ti se, negde kao plima
nečija nežnost prema tebi raste,
i prosipa se tu pred tvoje noge?

Ne čini li ti se, neko tiho zove:
DOĐI K MENI, DOĐI, DOĐI.

Ne čini li ti se da govore kapi,
da odjekuju svi prostori suri:
POŽURI K MENI, POŽURI, POŽURI.

Ne čini li ti se, bezbroj nekih grla
nečijim mekim glasom umiljatim
da ti govori:

patim, patim, patim.

Ne čini li ti se, pljusak milovanja
o kojim se u najtišim časovima sanja
da lije sa svih grana i oluka,
buja po gradskim pločnicima golim,
i da glas neki toploga prizvuka
šumori odasvud:
volim, volim, volim.

Ne čini li se, u naletu jačem
neko ko dugo je suze uzdržav'o
da sad ih lije i bolje mu biva?
Ne čini li ti se, odasvud se sliva,
odasvud roni:
plačem, plačem, plačem.

Ne čini li ti se, mada sunca nema,
lepota neka kako sviće svuda
o kojoj si sanjao od postanja?
Ne čini li ti se da govore kapi,
da čuješ iz njih topla obećanja:
dogodiće se čuda, čuda, čuda.

JEDNA SMRT

Zavole zumbul lepi
juče, kad zora svanu
i sunce poljubi cveće, šume i poljanu

i na njoj rosnu travu,
ljubičicu plavu
zavole zumbul lepi.

U istom žbunu behu;
i kada večer pade,
on joj na sveža usta poljubac prvi daje,
na čedna, rosna usta.
Ćutaše šuma gusta.
U istom žbunu behu.

Danas stoje u vazi,
spustili glave nisko.
Končić im nežna tela u topli zagrljaj stisko.
I zumbul s plave kose
pije joj kapi rose
poslednje, jutros u vazi.

O, kad bismo i mi, dragi,
i s one strane sveta
zajedno bili poput dva nežna, uzbrana cveta,
kad jednog skorog jutra
i nama dođe sutra,
mistično sutra smrti!

GOVORI TIHO

Govori tiho.

Drveće je noćas budno i meni je žao da čuje kako je život kratak a nije veseo.

Govori tiho.

Ptice noćas blizu nas pevaju i meni je žao da čuju kako u glasu nečijem ima suza.

Govori tiho.

U livadi obližnjoj zrikavci se noćas vole i meni je žao da noćas čuju da je ljubav u srcu nečijem tužna.

Govori tiho.

Nebo je noćas beskrajno tanko i meni je žao da nas čuju zvezde pa da im zbog nas teško bude.

GLASOVI NOĆU

Noć je ovde puna strašnih glasova,
krstare kroz šumu zli vukovi,
dozivaju smrt starci ćukovi,
proriče na bukvi sudbu zlobna sova.

Huje vretena crna jablanova,
lome se granja suvog likovi:

i glože kao mladi vukovi,
potoci poniru između zidova.

Nigde varnice sitne nećeš sresti:
nebo je tamna i bezdana jama,
gnezda su mraka svud po gudurama.

Svetluca samo, u dubokoj cesti,
srce panjeva puno mrtvog sjaja.
Šuma je puna strašnih događaja.

RUKA

Teška, puna koštanih opiljaka,
leži u krilu staračka ruka.
Na njoj je ocrtana
modra grana vena
i azbuka bora, zamršena.

Tek kad se digne detetu do zatiljka,
zasvetli se i prene
kao zalivena biljka,
otoči se otrov i umor iz vena,
opiljci kostiju se spoje,
legne zglob u zglob.

A čim dete ode,
ruka opet klone

i padne u krilo
kao u grob.

ZLA NOĆ

O, ma ko da si, ostani
noćas kraj moga skuta,
nikuda ne polazi.
Za onim čega nema
duša mi gori i luta,
i boli, jer sve prolazi.
I čini mi se, negde ljudi sad
prolaznost imaju na umu,
pa će doći noćas na naš breg
da spokojno svega se odreknu.
Večno nihaju jasike na drumu
dušu nemirnu.
Ćute blago plaveti neba i teku.

Noćas me samo pogladi
nežno i blago po kosama
i kaži reč mi što greje.
Srce je moje pusto,
dušu mi mori osama,
i boli, jer prazno sve je.
I čini mi se, negde u blizini
rođeno srce da nekome smeta,
pa će doći noćas na naš breg

da nasmeje se svemu što biva.
Oblak u suton iznad šume sleta
i vrh livada brodi.
Putuju jutrom magle ponad njiva.

O, ma ko da si, zagrljaj
noćas mi vreo podari.
Srce je moje umorno,
duša je moja strana
gomili ljudi i stvari,
i ćuti u meni sumorno.
I čini mi se, nedaleko negde
od tuga teških ljudi boluju,
pa će doći noćas na naš breg
da radosno svi poumiru.
Grlice tihe brdom našim stoluju
i jecaju meko.
Putevi beli u nebesa uviru.

KOME DA SE TUŽIM

Kome da se tužim
što se razgrađuju neba porte,
što je obijena mesečeva škrinja,
što se duga pojavljuje gola,
bez ijednoga od sedam velova,
što ljubav biva bez snova i bola;
kome na svetu

da se tužim što će se stajati kraj groba
s mislima kao u hemijskom kabinetu?

Da li vama što nam se pred razdanje
u nemirne snove vraćate,
vama koji ste sve zaboravili,
a gledate nas kao da sve znate,
da li vama prvim susedima jave;
da li vama da se tužim
koji dolazite iz tajne i trave?

Da li tebi, budući naučnice,
što ćeš operisati snove i zagonetke
i otvarati nožem nedra priče,
skidati krila leptirici čuda;
da li tebi koji ćeš mirnije no plevu
razvejati poslednju čašicu zabluda?

Kome da se tužim što nestaju bajke?
Da li tebi, rođena iz inkubatora,
buduća pesnikinja, čukununučice,
što nećeš znati da zore
svadbeni let su vodenoga cveta,
što ćeš svesti rosu na formulu vode,
i nebo julska na formulu vazduha,
što nećeš znati da su mesečine
sestre sa reke zelenoga duha?

Kome da se tužim?

IZNENAĐENJE

Srela sam na putu mladića;
nikad očaran krug
neću mu života znati.

Srela sam na putu mladića;
ne znam ko mu je brat,
ne znam ko mu je drug,
ne znam ko mu je mati;
ne znam gde se je rodio,
ni gde je dosad hodio,
ni gde će zauvek stati.

Srela sam na putu mladića;
neću ga više sresti,
kao da je kroz suton mlak
oblaka prošao vlak;
kao pticu da sam srela
visoko vrh polja vrela,
neću ga više sresti.

TAKVA SAM JA

Odavno sam, sugrađani čestiti,
izmirenja zastavu belu
na srce svoje pobola.

Sve mi je sad svejedno
i ravno do mora;
sita sam i mržnja i ljubavi
i ćutanja i romora.
Za vašu borbu životnu
ja nemam svojstva.
A srce mi je, međutim, večno žedno
svega onoga čega je sito;
i umrlo bi ako bi u danu
imalo čas spokojstva.

Ni za sreću ljudsku nisam ja stvorena,
jer ne umem da živim
samo od življenja;
jer ni za šta čega ima
nemam divljenja;
jer znam da ne mogu svoj životni dug
samo snom izmiriti.
Pa ipak, mada mi ovde nije udesno,
života ja bih zadržala krug,
jer boli mene ipak čudesno
što će me jednom nestati.

Ni srca nemam vašeg, sugrađani čestiti,
jer beskrajno volim nekoga
iza onih na vidiku atara.
Za njegov bi osmeh jedini
pošla preko voda i vatara,
preko urvina i bregova,

odavde na dan i noć hoda;
pa ipak njegova
ne bih mogla biti,
nit će ljubav moja za njim
ikad drugog roda
do pesama imati.

LJUDSKA KOMEDIJA

Sneg je samo nekoliko puta
zavejao moje stope
što su kraj tvojih trčale,
nekoliko samo puta su venule
šume male
za koje si govorio
da ih pretvaram u raj,
i kraj, već je i sećanjima svima kraj.

Konca nije bilo našem samopouzdanju,
mislili smo da nam bogovi
nisu ravni,
a sve se dogodilo ljudski jadno i nama,
ni mi nismo bili u stanju
ostati u neprolaznog ognja visinama.

A da je neko rekao
da će sve kraj nas izumreti,
da će sunce prestati da greje:

pre bismo verovali,
nego da će tvoj smeh negde
bez moga da se smeje,
da ćemo živeti opet
svaki svoj život
prazan i mali.

NE DAJ SE, TARA

Ne daj se, Tara, tako ti Boga,
Ne daj da te smire kao Drinu,
Da te ispresecaju kao uže,
Da ti pocepaju svetle rukave!

Ne daj da te poput Pive zadave,
Da ti peskom zaspu zenice plave.

Za talasa se bori slobodu,
Za nikad ukradenu planinsku vodu.

Ne daj da te kao zver
Stave u gvozda,
Da odseku tvoje vitice žive.
Ne daj da te smire
Kao vode Drine,
Da ti grlo zadave kao u Pive!

I OVDE

I ovde, na ničijoj zemlji,
Ulaziš mi u san kao u dvore
Koje si napustio tek juče.
Ulaziš kroz zatvorene kapije
I kroz pore,
Kao da si od moga sna u dugom putu
Pogubio ključe.

Ulaziš u zaključane prostore
Sluha i vida,
Provučes se ispod očnih kapaka
Kao mesečeva zraka,
Kao lopov preskočiš
Snu preko zida.

U zemlju ničiju
Sklizneš po jave i nejave samom savu,
Probudiš ponoć uspavanu,
Suza ukapaš u kladence,
Negde digneš,
Negde spustiš bolu branu,
I tek te jutro odnese na svom splavu.

PRIČA O PESNIKU

Sudba moja jeste čudesna:
ja sam lovac srca svoga rođenog.
Svoje sreće i bolove lakome
u slova sam okovala udesna
i redom ih pokazujem svakome.
Ja sam lovac srca svoga rođenog,
kao laki na raskršću vrg
žeđi svakoj sama sam ga podnela.
O, na opšti, na šareni trg
ja sam srce svoje odnela.

Ja sam lovac srca svoga rođenog,
kroz reči sam sejući ga razne
uspavati htela svoje noći nesane,
ispuniti htela svoje zore prazne.
Ja sam htela da mi tuga presane
govoreći glasno svoju tugu.
Sebe svima prepričavajući
u dušu sam htela navratiti
radosti nestalnu dugu.

I znam, i na onoj strani sveta,
u dan taj ili noć ili zoru prvu
kad sve ostalo bude mi svejedno,
i tada biće sve u meni žedno:
da zvezdi, da krunicu cveta,

da mrskom malenom crvu,
kraj kojih smrt me bude pronela,
otvorim srce, koliko ga budem
sa obala života ponela.

DVE MOLITVE

Za njega

Bože skriveni iza hladnog neba tajni
Ti što beskrajem moju dušu zasu.
ruke Ti uzvijam u slabosti času:
Ti si jedini spas, i krajni,
i onog koji sumnja

Voleh ga, u srcu mom kad sve imade krila,
kad izmešane behu istine i laži,
i ne osetih tad da mi je dražu
od celog sveta on, pa sam bila
tuđa njemu najbližem.

I razidosmo se tužni na ovom svetu
ukraj mirne, pune oblaka rečne brane
sad on gleda mesec, jedinu metu
gde oči se naše na rastanku sretaše
sa druge neba strane

Više nemam njega. Božem svojom miloštom blagom

spusti ruku na srce njegovo puno rana,
jer bojim se sad: nije bilo dana
kad nisam njemu dragom
bola zadavala

Bojim se: s njime sam išla, a na druge se smešila
s drugima išla, a njemu kasno stizala:
bojim se: kad on me gledao, na drugog oči dizala.
Možda sam mnogo puta njemu dragom
spokojno zgrešila.

Poslušaj, Bože, reči ove pune hlada
i srce moje što se bolom preлива:
neka milost Tvoja njega blago celiva
Gorko ti se moli onaj koji u Tebe sumnja,
a jedino Tebi se nada.

Za mene

Bože sumorni, iza sumnje vidika sivi
htedoh da se slažem, da ga ne bih morala koreti
sebična sam ja, i ne mogu nikad pregoreti
srce njegovo, ni razumeti da on živi,
a mene ne voli.

I tužno je sad. Nijednim više lekom
ne da se srce moje izvidati;
mogu se sad zvezde k meni s neba skidati,
i mesec uz mene ploviti rekom

da me uteši;

mogu proleća nad ovim zemlje pasom
mirisati večito iz oblaka i cveta;
mogu me voleti ljudi celog sveta.
je neću i ne mogu nijednim više spasom
da se izbavim.

Sad. Bože dobri, skloni se tiho sa mojih staza,
odnesi sobom zvezde s neba plava,
jer olovna kaplja zla, što spava
u srcu mom, jutros se kobno ukaza
i za ruku uze me.

Pa kada, posle mnogih srca što pobra,
uzbereš i moje srce puno mana,
seti se, Bože, mojih tužnih dana,
jer ti znaš koliko je teško biti žalosna,
a biti dobra.

ŽENA

Srce mi je milosti izvor;
moje reči se uz rane previjaju
kao listovi lekovitog bilja,
koraci mi umeju da vode
i one što lutaju bez cilja.

Mene privlače oči nesrećnika
i čela samoubica
nesanicom ispijena.
Sa mog čita se lica
da sam deset puta sestra
pa jednom žena.

Ne bih mogla voleti bez tuge.
Rođena sam da na krilu nišem
bolove čije dok ih ne ublažim,
rođena nad čijim snovima
nemirnim da uplašeno dišem.

Ne bih mogla voleti bez tuge
ni radosna priviti na nedra.
Ne bih mogla pružiti ruku
onom kom laka su jutra,
a uzglavlja vedra.

Rođena sam da živim za drugog.
Preлива se samilost srcu preko rubova.
Na dlanima mi piše da umeju da vidaju,
u očima da umeju da greju,
na usnama da gorčinu skidaju.

ZALJUBLJEN MESEC

Voleo mesec zvezdu zlatnih veđa,
noću lutao ponad njena dvora
dokle god ga s neba ne otera zora.
A jednom kad ne uspe preći međe

prenaseljenih na nebu sazvežđa,
spaziše ljudi vatru meteora
pad sa njenog sazvežđa do ponora
od svih dotle, vele, i lepša i ređa.

Zato je mesec sad bleđ i zagledan
u vasionki ispod sebe bezdan
gde pogašeni leže meteori.

Veruje ugledaće srce njeno
u meteora kršu polomljenom
gde još davnim plamenom gori.

POD FRESKOM APOSTOLA LUKE

Zaštitniče mojih čukundedova, Luka,
apostole, slikaru, govedaru,
među svecima zapisan u kalendaru, -
budi zaštitnik i mojih čukununuka.

Oprosti im ako ih zavede nauka,
ako im mir duševni ona podari,
ako im ona objasni mutne stvari,
ako veru proglase za praznoverja puka.

Nek se više sile za njih ipak brinu,
za smrt njihovu, život i sudbinu,
nek bude kako svima biti mora.

Kao za pobožne neka i za njih čine
sve što su u stanju nebeske visine
učiniti za ljudskog slaba stvora.

GEOGRAFSKI ZAPIS

Sto pet kilometara do grada i mosta
i posle toga, od mosta do grada,
dvanaest do dedovskih vinograda
od kojih samo zaprtena zemlja osta.

Zatim se mora silaziti podosta
do izvora na kome su od vajkada
pastiri napijali seoska stada -
sve je to vrlo prosto.

Na brdu velikom oko stotinak kvadrata
stoji kuća naših dedova i ujaka
s prozorima punim reza i šipaka.

A tamo ka istoku kraj sunčevih vrata,
u zakutku starog seoskog zabrana
niče moja prva tuga rimovana.

MAJČINA TUŽBALICA

Ti što bi, kad umrem, umesto mene
na zemlji bila;

hodila, smejala se, Sunce pila
mesto mene;

ti što bi trebalo život moj
da produžiš;

što bi jednom, umesto mene,
za sreću znala

i mlada se radovala
novom danu,

kuda si pre mene na onu stranu
pohitala?

Kuda ćeš ti koju sam na svet
sama pozvala?

Ko sme da uzme srce kome sam
ja život dala?

Na umorne moje grudi kao rosa
ti si pala.

Hrapavi svoj sam dlan na tvom
temenu odmarala.

Drhtavim srcem postelju tebi
ja sam sterala.

I kasno u noć za tebe maleno
rublje šila.

Oko tebe sam ruke svoje
i život svila.

Pod teret uvek svoja pleća
poturala

i grudi svoje, da tebi truda
bude manje.

Svoje sam srce pružala ispred
tvoga jada.

Sreća da se je krasti mogla,
za tebe bih krala;

Da život se grabi, iz zverskih usta
bih jurišala.

Nedra su moja nekad ti bila
utočište;

otkud si išla, uvek si znala
mene da išteš;

na uzdah moj uvek si tugom
ti se odazvala,

a glas moj detinjim dočekala
smehom svojim,

ma kako daleko bila, moje si
reči čula.

Sad kamen na moj bol se odziva,
a ti ćutiš;

tepam ti milošte iz detinjstva,
ne odgovaraš.

U mojim rukama, a tako daleko
već si sada;

visina što se nada mnom diže

tebi je bliže,

bliže ti daleke zvezde u noći
od moga bola,

bliža od mojih suza sada
rosa što pada.

Nikad te više videti ni čuti
neću moći.

Mrtva sad bez tebe hodim
ja po svetu,

u gomili ljudi bez tebe ja sam
uvek sama.

U grudima mi mesto srca
jama zjapi;

oči imam, a njima ne gledam,
bez tebe slepa.

Zauvek na život i zenice mi
mrak je pao,

mrak smrti sve je meni sada
progutao.

KIŠA

Ti kišu voliš, evo kiša pada.
Ne čini li ti se, blage uspavanke,
što bi ih s najdražih usta htio čuti,
glasovi o kojim uvek sa žudnjom snevaš
po svoj vasioni da su razasuti?

Ne čini li ti se da najsladi snovi
u suze teku pretvoreni mnoge?
Ne čini li ti se, negde kao plima
nečija nežnost prema tebi raste,
i prosipa se tu pred tvoje noge?
Ne čini li ti se, neko tiho zove:
dođi k meni, dođi, dođi.

Ne čini li ti se da govore kapi,
da odjekuju svi prostori suri:
požuri k meni, požuri, požuri.
Ne čini li ti se, bezbroj nekih grla
nečijim mekim glasom umiljatim
da ti govori:
patim, patim, patim.

Ne čini li ti se, pljusak milovanja
o kom se u najtišim časovima sanja
da lije sa svih grana i oluka,
buja po gradskim pločnicima golim,

i da glas neki toploga prizvuka
šumori odasvud:
volim, volim, volim.

Ne čini li ti se, u naletu jačem
neko, ko dugo je suze uzdržavao,
da sad ih lije i bolje mu biva?
Ne čini li ti se, odasvud se sliva,
odasvud roni:
plačem, plačem, plačem.

Ne čini li ti se, mada sunca nema,
lepota neka kako sviće svuda
o kojoj si sanjao od postanja?
Ne čini li ti se da govore kapi,
da čujes iz njih topla obećanja:
dogodiće se
čuda, čuda, čuda.

TAJNA

Spustila sam oči i zaplakala u sebi, tamo
gde niko suze ne vidi.
I poslednji, nevidljivi put, uzela sam te
na svoje srce i zagrlila kao što se san grli.
Pružila sam ti, u sebi, uvek sputavane ruke
i nevidljivo za druge spustila ih na tvoja
ramena.

A ti si s bolom slušao nasmejane reči što sam ih
kao šarene ptice bacala u gomilu da je
zabavim.

SEĆANJE

Bili su blagosloveni svi časovi
što smo ih zajedno proveli,
svi zajednički zalogaji;
kroz mnoge mutne dane i jeseni
ono proleće još sjaji.

Blagosloven bio je svaki pogled
kojim si me ikada obdario
i svaki topli izraz tvoga lica,
i roj svih onih prolaznih sitnica
milošte punih.

Nijednoj livadi nije toplota sunca
bila toliko slatka
koliko meni tada tvoja ljubav.
I dan i noć i nedelja činila mi se kratka
kad sam s tobom.

Bila mi je uža te uvek topla duša
kao zemlja tek uzorana.
Čini mi se da sam u ono doba

bila lepa i srećna svakog dana.
Bilo je sve kao u snu devojaka.

Čini mi se da si se na mene uvek osmehivao,
da nijedan dan s tobom nije ružan
ni prazan bivao;
da su neprimetno tekli časovi
i kad se radi i kad se odmara.
Prepun i sladak bio mi je život tada
kao plod nara.

Bilo je sve kao u snu devojaka.
Kud god smo zajedno išli,
zemlja nam je cvetala i rudila.
I da se još jednom rodim,
opet bih one dane zažudila.

VERNOST

Gajim cvet da te zakitim kad se vratiš.
Ničije oči ne smeju na njega pasti,
ničije oči do tvog povratka.
Niko sem tebe osetiti ne sme
kako mu je duša mirisna i slatka.

Pred ljudima spuštam zemlji oči,
čuvam ih za tebe kad se vratiš,
neka budu pune kao jutarnji zdenci,

kad priđeš u njima radost da zahvatiš.

Učim za tebe u potaji pesme,
niko od ljudi njime tople zvuke
pre tvog povratka nikad čuti ne sme.
Zapevaću ih tek kad izdaleka
spazim da ti si mi ispružio ruke.

Smiri napaćenu dušu, smiri,
čuvam srce do tvog povratka.
Sva patnja, ma kako duga bila,
tad činiće mi se da je bila kratka.

Zagrljaj naš biće dug kao čekanje,
biće dug beskrajno.
Uzeću te u suton na svoje grudi
i pustiti tek u jutro sjajno.

Gajim cvet da te zakitim kad se vratiš.
Preda te s cvećem uvek ja požurih.
O, biće opet hiljadu dana sreće
posle hiljadu suznih i tmurnih.

VREME

Sve kraj nas:
i oni zraci što mekotu oblaka zlate,
i misao moja sumorna,

i lutanja tvog pogleda umorna,
odnosi sobom moje sate.

A podmuklo vreme čini se da stoji,
zarobljeno u svetlosti dugu
ili u drhtanje magli:
kao da talasa u krugu;
a ono unepovrat nagli.

Kroz radosti što obale života zlate,
kroz sumorne reči ove,
kroz ćutanje, kroz smeh, i suze, i snove
otiće i odnosi mrtve sate
kao voda lišće suvo.

A perfidno je i pretvara se kao
da nepomično nad zemljom sanja
mirisno u kruni cveta,
razgovorno u spletu granja,
isto koje i davno svenulih leta.

Međutim otiće u vodi sto talasa,
odleće u tica letu,
odlepršava u šušnju granja,
sahne s mirisom u cvetu.

I nikad ne možemo uhvatiti skute
nijednom našem času,
ma koliko da nam ruke porastu:

oni će odleteti iznad nas
na kakvom oblaku mekom,
prominuti uz zvezdu, uz lastu.

Pa će bolovi i radosti znate,
misao takva sumorna
i pogled oka tvog umorna
odneti moje poslednje sate.

A sve će biti kako je i bilo,
i podmuklo vreme činiće se da stoji.

SPOMEN NA USTANAK

Srbija je velika tajna:
ne zna dan šta noć kuva,
niti noć šta zora rađa,
ne zna grm šta susedni grm sanja
niti ptica šta se događa
između granja.

Ne zna gušter šta puzi ispod kamenja,
niti kukuruza struk sluti
šta se u susednoj njivi sprema.
Svakoga časa sve se menja,
nijednog kuta ni lista nema
da nije tajna.

Ko zna šta krije u sebi
i ta nevina rosa sjajna:
ti seljački poslovni krici
što se s brda na brdo čuju
zaveru možda kuju.

Ko će u toj zemlji kada
znati šta i devojka mlada
u nedrima netaknutim nosi;
kakvu tešku tajnu
u rukama svojim drži dete;
i starica pogrbljena svaka
do kakve se uputila mete.

U toj zemlji i vetri,
i mirisi, potoci i reke,
i crkvena zvona
potajno pronose vesti,

na prvom zavijutku,
gde suma počinje ona,
ko zna šta možeš sresti.

U toj zemlji ni zečjoj stopi
neprijatelj verovati ne sme,
ni tragu konjskih kopita.
Dogovori su možda tajni
i žetelačke pesme

i udari šumskih sekira
i uspavanka uz kolevku skrita.

PATRIOTSKI RAZGOVOR SA SRBIMA

Srbi, budimo prvi u praštanju.
Isto toliko leži veličine
u reči oprostajnoj
što zazvoni na usnama junaka,
koliko ma u kojoj borbi sjajnoj,
ma u kojoj od bitaka
gde se junački gine.

Tukli ste se kao junaci stari,
među prvima ste bili u boju.
U ognjevit kremen se stisla
vaša duša meka.
Moj narode,
u miru ti osvetu preko kolena prebi,
seti se šta su od pamtiveka
sestra i majka govorile tebi.

Ti prvi učini da se kaže
da je život sad postao ljudski.
Prvi pomози da se zatvore vrata
tamnica i kazamata,
da savesti ljudima budu jedine straže.

Ne govorim vam ovako kao pesnik ili žena,
kao Srbin s vama razgovaram.

Mi bili smo uvek knjiga otvorena,
ni za koga nismo imali misli skrite.
Ko pušku nevernu posle boja
vi zlopamćenje preko kolena prebite
vi mržnju u srca ne zakopavajte
kao u doba ropstva oružje ispod pragova.
Učinili ste junaštvom da dušman klekne.
Srbi, pomozimo da se sada rekne
da u svetu još ima ljudi
ljudskoga kova.

NIKOLI TESLI

Kako je moguće, tvorče zemnih sunaca i mesečina,
rođače Peruna i gromovnik Ilije,
koji si išao od ljudskog nesna do nesna,
svetleći dok se formula sazvežđa ne sračuna,
dok se ne zabeleži tek rođena pesma,
kako je moguće da i tebe tama skrije!

Zar je i tebe koji si krao oganj vasiona,
koji si osvetljavao po bespuću lađe,
punio bljeskom koncertne dvorane,
gnjurao ruke u matice ozona,
morala sudbina drugih ljudi da snađe!

Ti koji si u svakome kraj nas plamu,
svakoj žarulji, munje obasjanju,
zar nisi mogao pomrčini uteći?
Zar i ti, koji si oko nas razgorio tamu,
morade u nju leći?

Zašto te ne sahranismo u sante polarne,
gde su noći svetle i bele,
pa bi, kad ti zrak mesečine i sunca
biljurni kovčeg darne,
munje se oko njega razletele!

Pa bi i mrtav ležao u sjaju,
povezan s nama u svakome časku,
i prateći svetlosne oluje
i mrtav prisustvovao sunčevu rođaju
i mesečevom za gore zalasku!

BAJKA O ŽENINOM SRCU

Imala je žena tri srca,
sva tri joj čovek uništio.
Prvo je mlado bilo,
nežno kao voćka rana,
uzabrao ga je čovek
brzo, bez peteljaka,
kao što trešnje beru

iz gradova trgovci.

Drugo je teško bilo
kao plodovi leta,
omlatio ga je čovek
kao što dunje mlate
prekupci pekmezari.

Treće je tvrdo bilo,
sa jezgom punom ulja,
razmrskao ga je čovek
kao što čobani čine
s orasima koje krađu.

Ali žena je voćka
što u proleće svako
po novo srce rodi
i čovek omađijan
u rod taj čudan gleda
kao u priviđenje.

U ZIMSKI DAN

Celoga je dana sneg lagano pado
kao s voćki cvet.

O, kako večeras, o, kako bih rado
odletela nekud daleko u svet,
nekuda daleko kroz cvetove snežne

kao leptir lak,
i nekom htela reći reči nežne,
tope, lepe, nove, kakve ne zna svak.
I sutona celog sneg je tiho pado
umoran i gust.
Večeras bih nekog ugledala rado;
ali njega nema. Put je davno pust.
Samo s bledog neba beloј zemlji sleće
snežni pram po pram.
O, kako je bolno pred noć kada cveće
pahuljica veje, a ti sediš sam.

NEŠTO SLIČNO PRIČI

Bio je to čas kao u životu pepeljuga.
Sedela sam sama kraj ognjišta.
O usamljenosti ovoj ni duša najboljeg druga
nije slutila ništa.

Pepelom bila mi je posuta
ruka, srce, pramenovi kose,
od čela pa sve do skuta
ništa svetlo na meni nije videlo se.

A ti kao vetar utom jurio si
i slučajno oduvao mi sa ruke
pepela
puhore sive,

pa opazio zadivljen nekakvu vatru,
ugledao ruke kao oganj žive,
ruke što bi mogle da spale i satru.

I tada radosno oko mene krilima razmaha
ispod puhora razvi kose pramenje,
i zavihori laka
kao bezbroj vetrovitih ogranaka,
i buknu kao plamenje.

Sve više začuđen, kao nad rudu zlata
užurbano se ti tada nad srce moje naže
i oslušnu ispod pepela siva,
pa odškrinu na njemu vrata
da saznaš šta se u dubini zbiva.

I ko zna šta si našao tamo,
kakva si činio ta se
nenadna otkrića,
tek ja te čuh gde iz dubine bića
uzdahnu,
i dubokom večnom srećom zasmija se.

UPOZORENJE

Zemlja ničija
puna je straha i plača,
otrovnih vrela puna,

puna vrtača
koje silaze do pakla.
U njoj su pevice slomljena kljuna
i srnama su zamućene zene,
ljudi žive srca već iščupana,
tu ne zarasta nijedna od rana,
tu već s proleća slana opari trave,
ni posle kiše tu nema otave.

Oko ponoći kada svi već pospe,
zemlji se ničijoj privrzaju demoni,
strahom, sumnjama, misli ljudi truju,
u srce im se duboko uvlače,
ubacuju u njega kajanja guju,
nedolične misli ubacaju.
Još za života
ljude u pakao odvode demoni.

ODAZVALE SU SE SAMO PTICE

Na sav glas sam upomoć zvala,
odazvale su se samo ptice
i pojurile mi s grana i s oblaka.

Možda su mislile da sam gugutka
prolećem rastužena,
možda im je moj krik ličio
na pisak laste,

na uzbunu zeba,
možda su mislile da sam pevačica
u jastrebovoj kandži.

Odazvale su se jedino ptice;
usplahireno kao u gnezdo upaljeno
uletale su u moja nedra.
Možda su mislile da mi je srce
požarom obuzet poletarac.

JUTARNJA PESMA

Južnjak mi pravo sa oblaka jahte
u sobu banu
preko dimnjaka, nebodera i betona,
dotače u meni ožiljke i rane,
podiže ploče teže i od tona,
odnese niz polje plahte,
pokrivače.

Obuze me strava
ni slutila nisam šta u meni spava,
kakvi će leptiri izići iz čaura,
šta počiva ispod ploča zaborava,
ni koje će prozore otvoriti bura,
ni koliko potajnih odaja;
ni slutila nisam kakav je kalauz

miris sa oblaka
i iznenadni jutarnji okean sjaja.

STAZE NIČU I ZATIRU SE

Između dva prijatelja
Kao između dva vrta i dve ulice
Bila je najpre putanja kratka,
Od dve-tri možda podlanice.

Prvo su prijatelji mogli i šaptati,
A čuli su se i pozdravljali rukom,
Ali staza je stala rasti zatim
I zatrpavati se listom i šljunkom.

Vremenom je postala duga kao reka,
Nisu se prijatelji mogli dovikati,
Nisu čuli svojim rečima odjeka,
Nisu se mogli izbliza pogledati.

Zatim je staza iščezla kao duga,
Ni da je postojala ne bi se reklo.
Kao da je obmana šumom protekla,
Ostala je za njom tek prigušena tuga.

GRADSKI LJUBAVNICI

Stalo je dvoje ljubavnika željno zelenila
kraj gvozdениh oko vrta ograda,
gleda, po busenju niče trava mlada,
kuća se u procvetalo granje skrila.

Pluća punih prašine iz akata
i pomrčine memljivih hodnika,
željno zelenila dvoje ljubavnika
tudeg vrta je odškrinulo vrata.

Udisalo je dah zemlje i smole
žudno kao prosjaci miris jela
i oči svikle na hartije i zidove gole
milovale su voćki drveta bela.

Progovori devojka, mirisom opijena:
"Volela bih da mi kraj zagrljaja miriše trava
i niču klice iz toplog semjenja;
volela bih da kuća gde decu rodim
do kraja života posle se ne menja;

da imadnemo svoje ognjište i vrt mali
i da nas sunce dok se ljubimo gleda,
na našem krovu da se rađa i seda;
umorne da nas miris zemlje gali."

I reče mladić, obgrlivši je oko ramena:
"Tvoja je ucvetala višnja i smreka,
tvoja je zemlja puna semena,
i trava meka.

Tvoja je svaka stabljika malena;
otkako te znam, sve bilje u svetu
za tebe sam, čini mi se, ja sadio;
tvoja je svaka kuća u zelenilu skrivena;
otkad te znam, čini mi se, sve sam ih ja
za tebe gradio.

Pa kraj svih baštenskih zastajući vrata
žudno udisahu slast osunčanog zraka
dvoje ljubavnika željno proletnjeg zlata,
i nestade ih u senkama tuđih vrtova i voćnjaka.

UCVETALE MISLI

Nisam znala do današnjeg dana
da i misli postati mogu
cvetali voćnjaci.

U mozgu mi je cela trešnje grana
puna polenova zlata,
vijuzi svakoj sa vrška i račava
izbijaju cvasti.

Možeš li jutros biti pčela plava,
možeš li biti koji od insekata
što cvetovima javlja začéce.

Možeš li jutros rečcu ne izreći
koju katkad kaza,
što slama granu spremnu da procveta
i nabujale sokove preseca?

Možeš li u moje ne banuti misli
sa surovošću iznenadna mraza?

PRAUZROK

Jednom, možda u detinjstvu,
neko mi je čitao nešto
ili pričao u suton,
a mogla sam biti i mlađa,
možda tek začeta;
ali sad ta uspomena mutna
mislina mojim luta,
kao reč nerazgovetna,
kao bezuzročna seta
ili pramen sjaja
ili melodija
koja me se takla,
ali ne pamtim kakva.

I sve sad što mi se u mislima rađa
možda je nesvesna krađa
te nerazgovetne lepote
koju mi zaborav krije,
tog nagoveštaja blaga
za kojim tragam.

MOGILE VREMENA

Ne moramo umreti da se rastanemo.
Vreme kao zemlja
rastavi i otuđi.
Ne mora nas zemlja progutati,
kao živi pesak vreme nas uguši.
Dani svojim krilima labuđim,
noći svojim olujama tamnim
naveju humke na duši.

Ne mora nas zemlja zasuti.
Zasipaju nas usevi vremena
i bestelesna težina njina.
Već posle tisuću, ili sto, ili pedeset
noći i jutara
ponešto u nama zanemi, svisne,
slomi se, skameni,
ponešto se ugasi i sruši,
utone u mrak, u nesvest,

i pre smrti polako tonemo
u vremena treset.

SUDBINA

Sudbina je kada Sunce čim zađe
opet se istim putem vrati.
Sudbina kada na tek zalečene rane
padne vruć pepeo ili ljuta slana.
Sudbina je kad čije leto
pozastane i prička
da ga stigne nečije proleće.
Sudbina je kada ste se životom kleli
da nećete nešto počinuti,
i počinute.
Sudbina kada cela života ne sanjate
i najednom vas snađu snovi.
Sudbina kada ljubav naglo digne
s nečijeg srca nadgrobnu ploču.

PREKOR

Umesto da me pogladiš po kosi,
reci mi da ličim na sunčanu krunu,
reci rečenicu ljubavi punu,
rečima me voli i uznosi.

Voli ljubavlju milošte izgovorene,
onom koja žalost može da izleči,
govori vazdan nežnosti, čežnje reči
koje si izmislio samo za mene.

Umesto da me zagrliš sa vrelom žudi,
susretni me pesmom ptica ludih,
vihorom i vatrom ushićenja.

Upamti se duže od zagrljaja
reč u kojoj ima ljubavi sjaja,
zagonetnost dragog kamenja.

VERUJEM

Stala sam poslednji put pred staru slikovnicu
i ispovedila se šapatom:
verujem u proleća ljubavi i njegove bujice,
verujem u nebesa lepote,
verujem u dušu duge, praskozorja i sutona,
verujem u antene što ih nosim u snovima,
verujem u slutnje, strepnje i nagoveštaje,
verujem u prizvuke,
verujem u bolove koji se zorama leče,
verujem u srca koja može sve raniti,
verujem u sećanja na detinjstvo omađijano,
verujem u radost praštanja,
verujem u bezazlenost ljudi, zmija i zveri,

verujem u nevinost prvih grehova,
verujem u časovnok što kuca u zemljinom središtu,
verujem u duhove koji žive u osmesima,
verujem u vasionu srca koja se bude,
verujem u nepovratnost i rastanke kraj voda,
verujem u reku zaborava i njenu beskonačnost.

NEKA OSTANE MUTNO

Neka ostane mutno.
Ni bogovi nisu hteli da sve znamo
i oni su želeli da ima tajni,
da se mučimo i kolebamo,
kroz sumnje da tragamo,
da strepimo pred tajnom.

Neka ostane nemo.
Ni bogovi nisu hteli da sve čujemo,
sve razumemo.
Ćute i oni mudri i stari,
ćuti zemlja, ćute stvari
kojih se tičemo
minut za minutom.
Neka ostane nemo,
neka ostane mutno.

TERMOMETAR KRVI

Od nule stepeni, gradus po gradus,
proleće po proleće, ti se penješ ka letu -
meni se krv skuplja kao u termometru
živa ispod nule,
ja listopad za listopad
silazim ka mrazu
i mačenoscu vetru.

Tvoja krv se penje preko četrdeset -
moja pada sve do u hladnoću Sibira,
u snega studen treset.

Oko tebe su prostori uzrele zobi,
suncokreta i mak,
Sunce tvog srca penje se u zenit,
vrelo kao Sunce u Buhari -
a, moje stari,
spušta se do u Ledeno Doba,
u snega beo mrak.

MOJA PESMA

Bolni, ali začudo dragi meni su dani,
kada opazim da ljudi su mi tuđi,
neiskrenošću zazidani od mene
kao tvrdom kulom,
te bežim u šume i u dušu bilja
ronim nekim novim, u osamljenosti

rođenim čulom;

kada radije od prijateljske šake,
milujem drveta kakvoga nežni,
rumeni prut;
i bežeći sa toplog, sestrinskog krila,
da mi je da magle daleke lagani
dohvatim skut.

Dani kad žiže istina mi se čine
varljivi plamičci iz bajke što mame
sa pravih staza;
a verujem strasno u ono što kakav šum
skrivenih u noći grana jedino
tek meni kaza;

kada ne razumem ni sebe; a žudno
kao vračara u zagonetni gledam
prirode dlan;
kad osetim da život u dnu nije lep
i strasno sva se uživim u kakav
prolazni san.

LIRSKA PROTIVUREČNOST

Ja ipak volim jesen
i žive kišne niti,
jer u njih utkam nadu da ću još jednom piti

s proleća miris gloga
i čuti dva, tri sloga
šumskog pesnika nekog;

i skoro mrzim dane
kada nastanu lepi,
jer ih zagorčam plašnjom duše što bolno strepi:
da se ne bliže magle,
kiše otkud ne nagle,
il' ide sumoran dan.

Ja skoro volim čase
gorčinom nalivene,
jer znam: da danas-sutra opet mora do mene
doći radosti četa,
kao što topla leta
večno idu za zimom;

a nikad vedra nisam
kad dođe radost neka,
jer znam: da danas-sutra ponovo bol me čeka,
da tako, sve do smrti,
svaku će radost strti
il' pomutiti bol.

SVEJEDNO MI JE

Ma šta da se tužno zbiva

u srcu mom:
ja sunce volim.

Eno ga bukti u vidika
nemirnom naboru;
eno ga leprša u bulki
krilatom saboru;
eno ga smeje se blistavo
na reci ispod mosta.

I meni je dosta,
da sve zaboravim:
jer kratko boravim
ovde, gde me je srce zbolelo
i život čudno zavolelo.

Svejedno mi je,
ma šta da se tužno zbiva
u srcu mom:
ja život volim.

I u težak dan meni je dosta
za srce vrela makov cvet,
za oko blistav tica let,
za dušu s grane pesmica prosta,
jer zakratko ovde boravimo
i jednom ćemo da se zaboravimo:
i rumeni makov cvet,
i srebrni tica let

i pesmica sa grane
i svi zbog kojih mi tužno biva.
O, svi mi što slučajno zajedno
gledamo neba lepotu.

I znam, u novom životu
zaboravićemo ovaj zemlje kraj
i nećemo nikada ponovo
u sunca gledati sjaj.

Svejedno mi je,
ma šta da se tužno zbiva
u srcu mom:
jer proći ću ja,
a proći će i mrtvo kamenje
po kome sam gazila;
proći ću ja,
a proći će i večno plamenje
sa koga mi svetlost slazila.

Proći ću ja,
a proći će i poljane ravne
pokraj kojih sam hodila;
proći ću ja,
a proći će i planine davne
iznad kojih se visoko
misao moja svodila.

Proći ću ja,

a proći će i sve što sam
mimogred ili duboko volela;
proći će sve,
a proći ću i ja, mada me je bolela
duša naših neizbežna sudbina.

Svejedno mi je,
ma šta da se tužno zbiva
u srcu mom:

Znam, jednom na sve zaboraviću.
Sve što se ovde zbilo
ponoviti se neće tamo
gde bez kraja boraviću.

Znam, sa svojom krtom stabljikom
duše moje bela cvast,
i moja beskrajna želja
za životom,
i moja bolna strast
za lepotom
uvenuće u tamu.

Znam, tad zaboraviću
koliko sam na zemlji
grabljivo volela
sebe samu.

ZVEZDA

Široka livada u cvetu
spokojnim osmehom sja,
bezbrojno zvezda nežno je gleda.
Lagano putanjom idemo,
jedno za drugim: moj deda,
sestra mi mala i ja.

Tad iznenadno poglede naše
svetao zvezde skupi let.
Uzdahnu starac: "Kao zvezde pad
munjevito mine ovako
čovjekov život — srećan i klet.
Kao da juče bejah mlad!"

Ja mišljah: tvoje da l' drage oči
u isti neba gledaju kut.
A skoro kroz plač pitaše mala:
"Deda, da li će koji put
na našu livadu zvezda pasti?"

PAUK

Htelo bi da zađe, al' se zaplelo
sunce između oblaka dva.
Ni vetar, ni uzvik, ni lavež, ni rika.
Po livadama u dolini,

ko svila tanka, drhtava zrika
tišinu tka.

Tada najednom bolno nad poljem
zadrhta pesma teška od strasti,
pa pripev: sirov, otegnut vrisak
što iz jazbina srca se čupa.
Spazim: na jednom još svetlom bregu
ljudi i žena šarena grupa,
gde seno plasti.

Pa noć i zlatan pečat na nebu,
i blede tačke zvezdanih kola,
i opet zrika tišinu tka.
Ali ja kao da i tad čujem
tešku od strasti i lepu od bola
pesmu i pripev: ni usklik, ni jauk;
i vidim između oblaka dva
gde stoji sunce kao ogroman
i vatren pauk.

U KOLU

Igra se srpsko kolo
i krha telo, krha.
Čini se da radost buja, ide do svoga vrha,
i svako oko sja;
ali slutim ja:

da mnogi radosni nisu.

U mnogom oku tome
ljubomore su griže;
i prkos, i mržnja mnoge možda u igru diže,
i strah od score smrti
možda bi mnogi strti
hteli u strasnoj igri.

Igra se, strasno igra;
ali ja ipak slutim:
međ svim tim očima mnogim: plavim,
crnim i žutim,
od kojih svako sja,
svega moguće dva
srećnog su srca svojina.

POĐIMO U ŠUME

Pođimo u šume,
noćas sam rada
da gledam kako jesen bela
cveta i pada
na ravni put.
Pođimo u šume,
iz sviju vrela
gleda po jedan mesec žut.

Pođimo u stare
iskusne šume;
noćas se hrašća umorne grane
spokojno slomile.

Pođimo u šume,
na sve strane
tužno mirišu
proleća uvelih gomile.

Pođimo kroz bolni
osmeh česta;
noćas su bukve vitke i bele,
i senke bresta
tiho se plave.

Pođimo u šume,
uz put će jele
držati nebo vrh naše glave.

Pođimo u šume,
noćas će trakom
sviju se reka srebro osuti.

Pođimo u šume,
pod zvezdom svakom
sanjaju mirno listovi žuti
stazom i mostom, brdom i dolom.

Pođimo u šume,
noćas bih htela
da me se uvek setiš s bolom.

KRUG

Usamljena livada, kao jezero gorsko,
zeleni se jutros u šumarku
i niše bele zvezde aprila.
Gori nečija krv u cvetovima na jarku.
Ko zna, nekada je možda bila
livada ova gorska dno morsko.

Stena se možda dizala na mestu grma,
gde od jutros tica gnezdo gradi
suvim listom, mrtve tice rebrom.
Stazom je možda nekad tekao potok mladi
i prelivao se mutnim srebrom
belih oblaka i zorinih srma.

Možda je sklizio njome prvi glečer
kao začarani beli splav,
promilila zmija kroz palmi hlad.
Možda je prašumom davnom po njoj hodio lav;
ili zapevao na njoj čovek mlad
u prvu života večer.

LIRSKA OAZA

Gde li je moja duša?
U zoru mi se čini:

niše u pramenju mekom
na dalekoj kosi;
ili na život u polju nekom
uzdrhtala čeka;
(da bi bila u rosi,
već nije tako čista.)

Uveče kao da zgrčena ćuti
na tamnoj sumnje veđi;
ili po šumama beskrajnim
šapate čudne bere;
(da bi bila na zvezdi,
već davno je na međi
gde nema mnogo vere.)

Gde li je moja duša?
Katkada mi se čini:
zarobljena u davna jutra
i večeri smeje se:
ili uz vremena reku
htela bi do mutnog Sutra;
(da bi sva u prošlom veku
bila, voli nekoliko dana
što tek će doći.)

I uvek mi se čini:
između nje i ljudi
nema mostova ni staza;
pa boli me i radosti

što mi je duša:
daleka lirska oaza.

ŠUMSKA ZVEZDA

Ispleo pauk u granja
zelenom gnezd
nežnu zvezdu.

Pesma je zatalasa,
miris zaleluja,
svetlost je niha:
može svakoga časa
nestati nežna i tiha
šumska zvezda.

Može je na trn i kamen
oboriti rose grumen;
može je zgoreti u noć
svica biserna rumen;
može joj srce razneti
leptira koga krilo.

Ali svejedno, prolazi sve
kao da nije ni bilo:
nestaje zvezda
koje sam plela nad životom,
nestaće zvezda što lepotom

večnom vrh šuma sijaju.

Svejedno kad:

da li dogodine ili sad,
ili posle hiljadu hiljada vekova;
svejedno zbog čega:
da li od zmiје, rđavih lekova,
ili tajnog uzroka kog,

znam samo, nestaćemo
i šumski pauk, i ja, i Bog.

LOV

Ja neću nikad više
šetati onom gorom
što na obližnjem vidi se bregu;
bar ne zorom,
bar ne po snegu.

Jutros smo se rano sreli,
dok je spavao moj grad
i njegovo selo, tamo gde sja
onaj hrast mlad,
jedan zec i ja.

Čudesno čisto bilo je svud:
po snegu ni ptičiji trag;

svežinom mirisao šume krov
i vazduh blag,
pogodan za lov.

U šumi čas tu, čas tamo
oštro je kevtao pas,
a poljane bleštale za bokom.
Jedan me čas
zgroženim okom

gonjeni pogledao zec
i ponovo ga nesta;
negde u šumi pucanj se rasu,
pa sve presta.
Osetih da su,

po bolu što me prožma,
po tišini što se bi
trenutno provukla kroz beli vrt,
ljudi i psi
doneli mu smrt.

Ja neću nikad više
šetati onom gorom
što na obližnjem vidi se bregu:
bar ne zorom,
bar ne po snegu.

SEOSKI POTOK

Mili seoski potok
u zelene žabljake spleten.
Sparušen vrbov otok;
i celom miriše dolinom
u vodu potopljen četen.

U suhe obalske zukve
šumor se utkiva tužni.
Žir se odroni s bukve
i šareni šljunak vira
zakloni talas kružni.

OBLACI

Upeli se ogromni oblaci neki
da zauvek odvuku
nežnu luku
neba preda mnom.

Uzalud već več svako
kroz prozor gledam:
Vlašića Sedam
ne spleću više svoj venac rosan
nad usamljenom topolom;
niti zvezda ona sa rumenim žarom
rascvetava se nad starom

ogolelom šumom.

Rastale se zauvek, bez nade,
i pogubile bez traga
one tri zvezde, sestre mlade,
a bledolika, draga
mati njina,
ko zna u koje more,
kao suza je kanula.

Iscepao negde svoj tanki veo
Mlečni Put;
a mesec žut
iskopneo, i nikad više
zagledati se neće u jasno beo
susedova doma zid.

DEVOJAČKA MOLBA

Dopusti, majko, kroz prozor moj
da se osmehnem na njega.

On peva: kako ga srećom poli
osmeh moj;
on peva: da iz dna duše voli
jedinu mene.

Sa onolike daljine plave

kako su mogle da se jave
njegovoj pesmi zvezde jasne?

Dopusti, majko, sa praga mog
da ga pozdravim rupcem belim.

On peva: da pogled oka mog
dan mu donosi;
on peva: pozdravi ruke moje
njemu su ponosi.

Kako je mogao mesec bled
noć da pretvori u prostran dan,
da zaleprša svoj rubac beo,
nežnošću tkan,
u pozdrav njemu?

Dopusti, majko, da zoru
dočekam u vrtu s njim.
On peva: da zajedno ćemo
do zvezda se peti;
da, ako mene ne dadne mu Bog,
mora umreti.

Kako su mogle tolike ptice
da toplu svoju ostave goru,
i u mom vrtu čekaju zoru
da bi njegovu pesmu čule?

Dopusti, majko!

PITANJE

U jedno toplo večje, pred kraj leta, dao si mi prvi osmeh. To je videla reka svojim sjajnim okom, koje je po njoj plovilo, i kraj koje smo šetali.

Da li sam ti tada bila zaista draga?

A ja sam ti dala stotinu drugih osmeha.

Možda ti je i to malo bilo?

U jedno toplo podne, pred kraj leta, kad su umirali žuti, ostareli suncokreti i mirisali teško, ti si se opio njihovim mirisom i poljubio mi kosu.

Da li sam ti zaista tada bila draga?

A ja sam ti po stotinu jutara slala po stotinu poljubaca.

Možda ti je i to malo bilo?

I jednom u početku jeseni poklonio si mi svoje srce samo za jedan dan, za lepi, setni septembarski dan.

A ja sam ti dala svoje srce zauvek. Htela sam ti ih dati još stotinu; ali sam imala svega jedno, malo, nesrećno srce.

Da li ti je ono dosta, dragi?

HVALISAVI ZEČEVI

Hvalili se zečevi

u zelenoj travi.

Jedan rek'o:

- Tako mi

ne otpala ruka,

ne bojim se vuka.

Drugi rek'o:

- Majka

da me živa

ne gleda,

ne bojim se medveda.

Treći rek'o:

- Tako mi

kupusova struka,

ne bojim se lisice,

kopca ni bauka.

Uto nešto šušnulo

negde ispod grana,

razbegli se zečevi

na stotinu strana

KO HOĆE DA DOŽIVI ČUDO

Ko hoće da doživi čudo
mora imati srce nevino
kao mleko,
ne sme biti uobraženko
jer takvu stvoru
doživeti čudo je teško.

Ko hoće detinju radost da nađe
mora umeti da oprost
onom ko mu podmeće klopke i zamke,
i one će se pretvoriti
u kočije i lađe
i u sanke.

Ko hoće da doživi čudo
mora se radovati kao laste,
mora mu biti dato
da može i zaplakati obilato
i kad do dečaka već odraste.

Ko hoće da doživi čuda
mora verovati da ona postoje
u svetu svuda,
da pokraj zvezda što ih vidimo
i nevidljive zvezde se roje.
Mora verovati međ' glasovima
koji dopiru do našeg uha
u tiho veče
da ih još isto toliko ima,

da i pesma za koju nemamo sluha,
svaki čas ukraj nas proteče.
Ko hoće da doživi čudo
ne sme zgaziti na stazi mrava,
ne sme kamenom ptice da tuče,
jer od dvoraca gde čudo spava,
ta nežna bića čuvaju ključe

KO JE VEĆI

Pače patki do članaka,
patka koki do pazuha,
koka petlu do grudnjaka,
pet'o ćurki sve do uha,
guska s guskom podjednaka,
tele kravi do vimena,
ždrebe konju do stremena,
jagnjad ovci do srdaca,
prase jagi sve do runa,
a do njuške kuci maca,
vrabac čvorku ispod kljuna,
čvorak svraki do kolena,
svraka vrani do povije,
žabac bari do okreka,
račić reci do kamena,
do obale njivi reka,
mravak cvrčku do gudala,
cvrčak pužu do rogova,

mišić maci do brkova,
jela zvezdi do očiju,
mesec suncu do plamena,
dete majci do krioca,
mama tati do ramena.

NAD KNJIGOM BAJKI

Dečaće, priznajem ti, ni za mene nema
u svetu stvari ni mrtve ni neme,
kamenje hoda i pevaju trave;
sve stvari su u svetu žive, i goleme,
sve govore i imaju ljudske oči prave.
I meni svet se čini pun stvorenja,
pun stvorenja o kojima govore priče.
I ja, u pravdu imam poverenja
i volim onog koji je proriče.
I ja verujem pobediti mora
dobro što krete sa zlim da se tuče.
Pobediće dobri, nema razgovora,
ne mora imati ni prut čudotvorni,
ni čizme krilate, niti zlatne ključe.
Kad dobri samo stigne u carstvo mraka,
sve će početi tamo da se sija,
izleteće ptice svud iz krletaka.
Carstva mraka nestaće svakako,
oduvek sam verovala i ja.

Ne prevrći unapred listove, čitaj mirno:
dobri će stići na vreme, kako ne bi,
i oslobodiće tri sužnja nejaka.
Kad svi pomisle: pobedi car mraka,
smoždiće ga dobri, a za ljubav tebi.
Za ljubav tebi neće biti skoro
nigde u svetu čoveka opaka,
ni zloga dela gdegod započeta.
Za ljubav tebi biće srećna svaka
zemlja, odavde - pa do kraja sveta.

PAUKOVA LJULJAŠKA

Zaspala je malo
paukova mama,
on u šumu - klis!
Ljuljašku istiha
splete pa se njija:
uvis, uvis!
Gledale ga ptice
tako navrh žice,
zastao im dah.
Gledali ga mravi
u zelenoj travi,
pa ih bilo strah.
Opazi ga cveće
kako kroz zrak šeće,
zaplaka uglas:

- Šta će, šta će biti
ako prsnu niti,
a paučić - tras!

PTICE NA ČESMI

Divno li je iznenada
naići na gorsku česmu:
još je ne ugleda oko,
a njenu začuješ pesmu
negde pod brdom duboko.
Ti potrčiš kao dete
u pravcu njenoga glasa,
kupina te u hodu splete,
probijaš se kroz gustu čestu
ili kroz paprat do pasa.
A kada stigneš zadihan,
od divljenja staneš u mestu:
poređale se na žilu
pod kojom voda se rađa
senice, grmuše i žune
pa razvezale priču
kao žene na perilu.
A ti, od straha da se
ne preplaše i ne zbune,
da ne pobegnu u granje,
sakriven iza žbuna

slušaš radosnu česmu
i njino čavrljanje.

SMRT LIŠĆA

Šta to, mama, tako tužno priča vetar
kad od njegove priče
lišće bleđi i opada?

Možda pričaju vetrovi da su selice
pomrle od umora
i podavile se u dalekom moru?

Možda su doneli vetri
na svom krilu
uplašeni krik ždralova?

Šta to, mama, tako tužno priča vetar
kad od njegove priče
lišće bleđi i opada?

Možda vetar priča da se sunce umorilo
i palo u vodu
i da nikad više neće doći?

Ko bi mi mogao reći
zašto lišće bleđi i opada?

LIVADSKO ZVONCE

Bim-bam, udaram,
već je dan, već je dan.

Mrav pošao na put ran,
došla pčela cvjetovima
već u stan.

Bim-bam, udaram,
da se budi cvjet i kam,
da travice dremljivice
bude sram.

Bim-bam, udaram,
mili već i pužić sam,
a miš slijepi bunovan
pobjegao na tavan.

Bim-bam, udaram.

PESME U PROZI

OGLEDALO

I

Idem putem života i nosim u duši ogledalo kao duša toplo, kao jasika trepetljivo,
kao izvor bistro i srebrnasto.

Ono od pogleda mrkog potamni i gorčinom se prelije. Zla reč kao trn uvek krvavo zapara njegovu belu dušu. Od osmeha hladnog ono zadrhti bolno i zaledi se.

Ali svakoga jutra osvane ono kao duša toplo, kao jasika trepetljivo, kao izvor bistro i srebrnasto; samo, kad se duboko u njega zagledam, opazim uvek: nove, zagonetne šare lagano drhte u njegovom dnu.

Ja nosim u duši čudesno ogledalo, ono i toplije biva i sve lepše ogleda što je više puta od mrkog pogleda potamnelo, od zle reči zaparano bilo, od osmeha hladnog sledilo se; samo uvek u njegovoj dubini zagonetne tanke šare lagano drhte.

II

Ja nosim u duši živo ogledalo.

Čas se blista srebrnom belinom daljina; čas u njemu istopi se mesec i ode, čas se zla[^]gi toplo kao ruža.

Sve tako dođe u njega i ode; samo u središtu njegovom gori večno nepromenljiv sjaj.

I niko ne zna otkuda on dolazi.

Nije ni sa zvezde, kad je nebo kao zemlja crno, trepti i tad središte moga ogledala.

Nije ni sa sunca, i u jesen gori središte moga ogledala.

Nije ni sa moga srca, i kad je ono mutno, svetli toplo središte moga ogledala.

III

A jednoga dana, znam, razbiće se živo ogledalo moje duše.

Volela bih da to bude kraj mora, pa da ga talasi odnesu. U moru je jedino dovoljno lepo i dovoljno neveselo.

Volela bih da ode daleko na pučinu, gde nema više ni dna, ni neba, ni zemlje obala.

Volela bih da na putu u mir ne sretne ni jedra, ni krila, ni mirisa bilja što na zemlji raste.

Jedino u moru je dovoljno lepo i dovoljno neveselo.

IV

Idu pokraj mene ljudi stazom života i nasmeju se, zbog čega bih se ja rastužila, i gde bih ja ruke na srce sklopila, oni ih rašire.

Idem putem života i sve mi je gorko što se ljudima gorko ne čini; i sve u rumenom cvetu radosti osetim teški miris bola.

Idem stazom života usamljene duše i nije mi žao što su tuđe radosti radosnije,

što su moje gorčine gorče, što hladnoću neke svemoćne ruke osećam između svoga srca i života.

I samo bi me moglo rastužiti ako su zore rosnije, a sutoni sumorniji nego što se meni čine.

V

Sede u penastoj šumi maslinovoj žene i ljudi i drže u ruci po cvet, i do mene dopiru razni gorki, opojni i nežni mirisi.

I vidim kako oni što imaju u ruci gorak cvet zagledaju u njega duboko.

Drugi, strasnim mirisima opijeni, sanjaju zemlju. I puno detinjastih ruku kida krunice nekog cveća i nežan miris rasipa.

A slušaju svi, svi slušaju more.

Neki čuju samo penušavi šum venčastog obalskog talasa.

Neki slušaju zadihani i neprekidni juriš dalekih putnika pučine.

I nekoliko njih zamišljeno osluškuju kobni mir dubina.

VI

Idem stazom života, a preda mnom i za mnom idu ljudi i šire ruke radosno.

Svi vide kako trepti sunce u mreži paukovoju kao zvezda, i greje iz kamenog srca stena, i miriše žarko u punim leta cvetovima.

Svi vide kako i pod morem gori ono, ogromno i zlatno, i u vatrene ruže progoreva.

I osećaju lepo svi da je ono toplo srce života, i da sve ima rumeni odsjaj njegovog osmeha.

Samo jedan mladić očiju neveselih gleda kako se voda kobno crni između dve hridi, i misli: kako dragu zbog lepote te strašne vode nije nikada poljubio.

VII

Kao beli vodeni cvet jezerom luta mi po duše ogledalu davni beli dan.

Pod zlatom sunca pobledeo mesec sanja kao usamljen malen oblak.

I sve je kao oblak belo.

I bela devojka što pliva kraj obale;

i san dečaka što sa vrele hridi gleda u nebo, gde se oblaci grle tiho i nestaju jedan u drugom;

i jutarnja bela tuga što sneva u meni.

VIII

Idem putem života, a preda mnom ide blistavi odsjaj ogledala što ga nosim u duši; i sve, pre nego što me ugleda, liči na mene i čeka me.

Ali ja ne gospodarim zračnom zenicom svoje duše: nečija nevidljiva ruka njen topli zrak pošlje često putem kojim ja nisam htela poći.

A ja se zamislim, radosno osvrćući se na plavičasti breg iza koga će se mesec javiti.

I zar mi može žao biti ako ima neka nevidljiva ruka koja i mesec i zenicu moje duše vodi putevima koje sama opisuje?

IX

Idemo polako kraju nas dve hodalice kroz lepotu, i najrođenije što imam to mi je duša.

Ali ni ona najrođenija nije sasvim moja.

Ona može, dok ja plačem, da talasa radošću koja sa mnom nema veze.

I na nju često padnu senke nečega što mene nije nikad zbolelo.

Ja onda ćutim radosno i gledam kako nebom našim plove oblaci.

I zar mi može žao biti ako ima nekog dalekog od koga moja duša zavisi i ko sa visina svetle drhtaje u nju spušta, kao i zvezde u vodu?

X

Ćudljivo je ogledalo što ga nosim u duši.

Njegove oči ostaju mirno sklopljene onda kada ih ja preklinjem da se otvore i da za trenutak zaustave ono što prolazi.

Koliko tako dana bliskih nekad mome srcu nikada se više neću setiti.

Koliko tako mene same je umrlo već i nije ušlo ni u zemaljsku večnost moje duše.

Pa se pitam, da li će bar ono što živi sada u meni lutati iza mojih kapaka, u večnosti neba očaranom snu.

Da li će zračno ogledalo moje duše samo prividno iščeznuti u neko more svetlosti, kao zvezda kad dođe dan, ili će njegove zagonetne tanke šare bolno zadrhtati i zamrsiti se sa paučinastom mrežom mraka.

XI

Čega li sam sen ja, prolazni putnik kroz ono što prolazi?

U meni ima neprovidne i zelene pomrčine prašuma.

U meni katkada peva nešto kao strašna tica u ponoć.

A na obali moje nevesele duše cveta cvet što voli sunce.

Odakle li sam ovde došla ja, čuvar najvećeg blaga namenjenog večnosti?

Mirisi livade kao da me opominju na moju davnu domovinu.

Senke oblaka kao da su nekada ležale mi na duši.

Kao da su me nekada mrtvu vetrovi nosili kroz tužne doline.

XII

Idem putem kojim proći neću više nikad.

Nikad, pučina tajanstvena i beskrajna.

Nikad više večerašnja ja neću čuti železnu mrežu cvrčaka na zarobljenom šumu maslina.

Nikad više zbog istog bola neće mi more mirisati daljinom i tugom.

Nikad, pozdrav gorki kojim ja noći svake pozdravim svoje srce.

NA ODMORIŠTU

I

Provlačimo se po zamagljenim stazama sumnje, sedimo tupo na dolini dosade, vodimo se tromo pored reke sitosti.

A bila je mlada i imala ruke ružičaste kada me je povela. Hvatale smo radosno plašljive zrake sreće, vihorile smo uz buru života, pele se plimom na mesec maštanja.

Pa me iznenađuje (a možda i boli) što će se ugušiti maglom sumnje, sasušiti na dolini dosade, udaviti u reci sitosti ona što me je ružičastom rukom povela da hvatamo plašljive zrake sreće.

II

Odmara se sunce na rukama drveća, i senke na rukama zemlje.

Odmara se nebo u naručju dalekih bregova.

Samo na tice zaljubljene zlatnim krilima još šumori pesma visina.

I u mojim rukama žubori pesma tvoga srca.

III

Bili smo mladi planinski potok, i kao zmija uvijali se oko hrašća.

Bili smo ponornica, i kao strast ronili kroz dušu zemlje.

Sada smo tiha dolinska reka. Na našem dnu leže šareni šljunci, cvetovi i lišće koje smo sa obala života poneli.

U daljini vidi se more. Pri utoku u njegov beskrajni i mračni zagrljaj, na zemlji ćemo ostaviti šareni šljunak, cvetove i lišće — sve što smo sa obala života poneli.

IV

Krupno korača po dalekim svetlim bregovima senka oblaka.

Leži na livadi raširenih ruku spokojna senka bresta.

Paučinaste seni pospalih cvetova nišu se kao umorni leptiri.

I tužno drhće senka moje ruke, pružene suncu.

A kada noć, kao ravnodušna prašina, padne po svemu, niko neće znati: da li su se udavile u njoj, ili su se radosno zagrlile senke oblaka, drveta, cveta i čoveka.

I ja se pitam: priča li to nama neko svakoga sutona o nečemu što će neizbežno doći?

V

Svaka tvoja reč, u meni je do pesme porasla svaka tvoja reč.

Svaki tvoj dodir, u meni je do zagrljaja porastao svaki tvoj dodir.

Naš slučajni susret, u meni je do života porastao naš slučajni susret.

Sve što mi se zbog tebe dogodilo kao očarano živi u meni, i čini se, neće proći sve što mi se zbog tebe dogodilo.

I volela bih da tek sada volim prvi put. Volela bih da ne verujem da će me srce za tobom proći — kada budeš jednom otišao.

VI

Govori tiho. Drveće je noćas budno, i meni je žao da čuje: kako je život kratak i nije veseo.

Govori tiho. Ptice noćas blizu nas pevaju, i meni je žao da čuju: kako u glasu nečijem ima suza.

Govori tiho. U livadi obližnjoj zrikavci se noćas vole radosno, i meni je žao da čuju: da je ljubav u srcu nečijem tužna.

Govori tiho. Nebo je noćas beskrajno tanko, i meni je žao da nas čuje Bog, pa da mu zbog nas teško bude

VII

Putovali smo skoro polovinu dana.

Išli smo zaneto nemirnim stazama i spokojnim putevima, sve istim i istim; ali smo uvek zaboravljali da ima zaseda i krajeva, i sa belom dušom iznova smo počinjali.

O, ko bi nam opet u dušu znao zasaditi krin, pa da na početku ne pomislimo sa gorčinom: kako negde čeka kraj; pa da na kraju ne pomislimo sa gorkom mirnoćom: kako uvek ima novih puteva, na kojima se stari zaboravljaju.

VIII

Sve mislim šta li će doći posle ove bure.

Da li ću, kao tica svoja krila posle leta, umorno sklopiti svoje srce, a kao kamen sebi o grlo obesiti život.

Ili ću zaneta, raširenih ruku, vihoriti zemljom, tražeći polomljena krila snova da uzletim onome čega nema.

IX

I kada bi bar zajedno odlazili svi. Ali pođem ulicom, gledaju me tužno starci: opominjem ih možda pogledom na umrlu im kćer. I rastužim se ja kad sretnem čije ruke blagi pokret: setim se moga oca već davno zaboravljenih milovanja.

I kada bismo bar kao oblaci nestajali nesvesno. Ali viđam žene, po sto puta umiru nad životom tek rođene dece; i kod kuće sve bujnija nežnost moje majke boli me: ona sluti, doći će dan kada nas ostaviti mora.

I kada nam bar duša slučajnih saputnika naših ne bi bila daleka. Ali prolazimo tuđini jedno drugom mi što smo slučajno zajedno voleli bespovratnu lepotu svetlosti; a duša bilja bliža nam je od duše onih sa kojima smo zajedno plakali.

X

Posle mnogo ili malo dana pospaćemo svi redom. Zaboravićemo jedno drugo, kao da se nikad nismo voleli, kao da nikad nismo zajedno gledali nebo i sunce.

U mene se vraća moja duša iz detinjstva i molim nekog da mi kroz san na zemlji provuče istinu, bar kao daleku, nestalnu svetlost.

Ali pošto nikog nema da me čuje, znam, usniću da mi je petnaest godina i da me boli nešto u srcu, a ne znam dobro šta.